

Jó Pajtás

2019. V. 30.

73. évf., 19. szám

*Tehetségeink:
Bálint Csongor*

*Kőketánc – mindenki
ott volt, aki számít*

*A számítógép
rabja vagy!?*

Szinte már itt a nyár!

Elköszöngetések ideje

Mindössze néhány nap van hátra, és ezután a nyolcadikosoknak kizárólag a felkészítőkre és próbákra kell bejárniuk rendszeresen az iskolába. Ők nemcsak az általános iskolától, de a Jó Pajtástól is búcsút vesznek. Helyette a Képes Ifjúságot lapozgatják majd, az ÁMV helyét pedig az óbecsei KMV veszi át. Új kihívások, új tapasztalatok várnak mindenkire. De meg kell méretetni az elmúlt 8 évben megszerzett tudást és készségeket a záróvizsga hármass próbáján. Sárkányfejek gyanánt itt a feladatlapokkal kell majd hadakozni, kard helyett golyóstollat forgatnak a vitézek, akiknek nem elég szegénylegénynek vagy legkisebb királyfinak születniük: kemény munka árán győzhetnek csak. Ennek nem csupán az óhajtott középiskolába, gimnáziumba való bejutás a téje (tudjuk, ez mind könnyebb feladat), hanem önmagunk megmérettetése, a többre, a jobbra, a teljesebbre való igény. A kihívásra felelő merész válasz. Addig viszont át kell vészelnünk a ballagást is, kinek-kinek a maga vérmérséklete szerint. Összeszedtem nektek néhány olyan komponenst, amely, ha nem is biz-

tosan, de valószínűleg szerepet kap majd a következő napok eseményeiben.

A ballagás kötelező kellékei tehát:

valaki, aki sír,

valaki, aki zokog,

és valaki, aki szintén törölgeti a szemét, de neked fogalmad sincs, hogy ki lehet az illető.

További elengedhetetlen elemek: virágok, bakik a műsorban, egy lány (persze nem te vagy), akinek sikerült túl rövid szoknyát felvennie, néhány fiú, akiknek a lábán vakítóan világító fehér zokni található (ez sem te vagy természetesen), egy tanár, aki sminkben teljesen felismerhetetlen, unalmas beszédek, szórakoztató beszédek (olykor), szemedbe sütő nap/csepergő eső, legalább egy rosszullet, az a diák, akit semmilyen jutalommal nem szólítanak ki (megint csak nem rólad van szó), léggömbök, a levonuló dal, amelynek kiválasztása közben legalább hatszor mindenki összeveszett mindenkivel és gerjedő, olykor recsegő hangosítás tesz ki a ballagást, ami.

Herédi Károly

Vár a középiskola!

Mintegy negyedével több magyar nyelvű férőhelyet terveznek a középiskolák annál, mint ahány végzős magyar nyolcadikos van. Aki sikeresen megírja a kísérettségijét, az biztosan tovább tanulhat, nyilatkozta a sajtónak Jerasz Anikó, a Magyar Nemzeti Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke.

- A vajdasági általános iskolákban a magyar végzősök száma 1629. Ők azok, akik a sikeres kísérettségi után öszre valamelyik tanintézményben megkezdhetik középfokú tanulmányaikat. Számukra 2072 férőhely van, azaz 443-mal több a diákok számánál, de akkor még nem is említet-

tem azt a 90 férőhelyet, amit a speciális oktatás-nevelési igényű tanulóknak irányoztak elő a két szabadkai, s az egy óbecsei intézményben.

A leendő elsősök 71 szakirányzat közül tudnak választani. Közülük 53 négyéves, 18 hároméves tanulmány. Másként felosztva: 540 férőhely van a hároméves szakokon és 1532 a négyéveseken. A 35 középiskola közül, amelyben magyar nyelven is folyik oktatás, 24 szakközépiskola, 9 gimnázium és 2 művészeti iskola. Ezek olyan gazdag skálát biztosítanak a leendő középiskolásoknak, amelyben mindenki megtalálhatja azt a szakot, ami a legközelebb áll hozzá.

CÍMOLDALI KÉPÜNKHÖZ

A „találó” kérdés

Az adai Cseh Károly iskola diákja, Bálint Csongor szerint „találó” kérdés a ki leszek, ha nagy leszek. A dilemma azonban hamarosan el fog dőlni, ugyanis Csongor nyolcadikos, öszre már középiskolában folytatja tanulmányait. Az általánosban, azaz eddig, az informatika volt a kedvenc tárgya, így már ez magában előrevetíti jövődőlbeli irányultságát.

Addig is, a nyáron, bizonyosan nem hagyja ki kedvenc szabadidős foglalkozásait, az úszást és a kerékpározást. Reméljük, az időjárás megjavul addig, és újra fürdőzésre csábít majd a Tisza, de az országutakon is kedvünkön karikázhatunk.

Ballagás Muzslyán (archív felvétel)

Csongor, sok társához hasonlóan, ezekben a napokban az általános iskolától, gyermek-kora színhelyétől búcsúzik, miközben a következő lépcsőfok,

a középiskola felé igyekszik. Kívánunk neki és minden kortársának eredményes iratkozást, szép középiskolai éveket.

N-a

Ady Endre

Üzenet egykori iskolámba

*Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztuljatok bilincses iskolák.*

*De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyére ült a döbbsent némaság:
Köröttünk már az Élet csörtetett.*

*Óh, ifjui, szent megjőzanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.*

*Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szívét.*

*Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.*

*Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám vig üzeneted.*

*Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.*

*Június van s nagyon magam vagyok
S kísértetek élt éltem árnyai
S az elbocsátó iskola-padok.*

*S én, vén diák, szívem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.*

*Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.*

A jövő héten dupla szám

Nemcsak a nyolcadikosok ballagnak el lassan, de biztosan, hanem a Jó Pajtás is.

Egészen pontosan a jövő héten a szokásosnál bővebb oldalszámmal, gazdag tartalommal, sok érdekfeszítő olvasmánnyal, és nem utolsósorban Nyári Zsenikusszal megspékelve jelentkezünk, ami a 2018/2019-es tanév utolsó lapszáma lesz. A lap ára 100 dinár. Persze a nyáron át is találkozhatunk, különösen a jó helyeken: táborokban, folyóparton, könyvtárban... Öszre viszont folytatjuk a barátkozást, ismerkedést, ismeretterjesztést, szórakoztatást. Első jelentkezésünk szeptember 5-én, csütörtökön várható.

Evangelizációs szavalóverseny Ürményházán

Ökumenikus jellegű evangelizációs szavalóversenyt tartottak április végén Ürményházán. A február közepén meghirdetett versenyre 21 versmondó jelentkezett három kategóriában, magyar költők vallásos, hithöz kötődő verseivel.

Az **Ürményházi Ifjúsági Klub** és a **Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete** közös szervezésében megtartott szavalóversenyt, amely 2000 óta minden második évben kerül sorra, az idén első alkalommal sikerült elérni helyszínén, a Szent Anna templomban megtartani.

A helyi diákok mellett Muzslyáról, Nezsényből, Módosról, Bókáról, Homokrévről és Székelykéről is érkeztek fiatalok a megmérettetésre. A bírálóbizottság tagjai **Tari István** óbecsei költő és **Viola Lujza** nyugalmazott ürményházi magyartanár voltak.

Móricz Elvirának, az ÜIK, valamint **Lukács Gabriellának**, a VMPE elnökének üdvözlő szavai után egy ürményházi óvodás nyitotta meg a versenyt. Habár óvodás kategória nem volt meghirdetve, **Pintér Amelita Pósa Lajos** versével, a **Mennyben lakó én Istenem** cíművel elnyerte a zsűri különdíját (fölkészítője **Móricz Elvira**).

Az idén először jelentkeztek a VMPE anyanyelvű csoportjaiból olyan gyerekek is, akik szerb iskolába járnak. Közülük 3. helyezést ért el **Buza Laura** 3. osztályos tanuló Homokrévről, aki **Balog József Fohász** című versét mondta el. Fölkészítője **Szirák Katalin** volt. Második lett **Spacsek Norbert** 6. osztályos tanuló Módosról, **Türmezei Erzsébet Ünnepe van, vasárnap** című versével. Fölkészítője **Moni Lúdia**. Legjobb lett **Péter Norma** 6. osztályos homokrévi tanuló, aki jó kiejtéssel adta elő **Győri József Az ékes kapu előtt** című hosszú versét. Fölkészítője **Szirák Katalin**.

Az alsósoké volt a legnépesebb tábor. Közülük 3. helyezést ért el **Juhász Inez** 1. osztályos tanuló (Muzslya) **Bogdán József Isten ajándéka** című versével, fölkészítője **Tóth-Lendvai Heléna** volt. Két szavalót is díjaztak 2. helyezéssel: **Pavlov An-**

A résztvevők közös fényképe a templomban

nát (2. osztály) Ürményházáról, a Petőfi Sándor Művelődési Egyesületből, aki **Gárdonyi Géza Harangszó az éjben** című versét szavalta (Fölkészítő: **Soós Valéria**), és **Bacsó Leticiát** (1. osztály) Muzslyáról, aki **Bogdán József Ádám hol vagy?** című versével lépett föl. (Fölkészítő: **Tóth-Lendvai Heléna**). A legjobb teljesítményt **Móricz Lilla**, az ürményházi Dositej Obradović Általános Iskola 3. osztályos tanulója mutatta. **Aranyosi Ervin Szeretni jöttem** című versét nagy átéssel adta elő. Fölkészítője **Soós Valéria** volt.

A fősősök közül 3. helyezett **Szokola Simon Blanka** 8. osztályos tanuló Ürményházáról **Reményik Sándor Valaki értem imádkozott** című versével. (Fölkészítő: **Soós Valéria**). 2. helyezett lett **Dobó Anita** (8. osztály, Zárko Zrenjanin Általános Iskola, Székelykeve) **Hamvas Béla Isten tenyerén** című versével. Fölkészítője **Bincez Margit** volt. 1. helyezést az ÜIK képviseletében föllépő **Móricz Viola** 6. osztályos tanuló ért el **Dsida Jenő Krisztus** című versével. Fölkészítője **Soós Valéria** volt.

Erős Mihály esperes dicsérő és biztató szavai után a jelenlévők az ürményházi temetőben

megkoszorúzták az 1848/49-ben elesett hősök emléktábláját. **Dulka Andor** nyugalmazott történelemtanár rövid ismertetőjében elmondta, hogy több mint másfél évszázados adósságot törlesztett Ürményháza lakossága az emléktábla fölállításával, amely egész Dél-Bánság eddigi egyetlen 1848/49-es emlékműve.

A koszorúzás után a község háza nagyterembe vonultak a résztvevők, fölkészítőik és kísérőik. Itt Tari István, a zsűri elnöke értékelte a versmondó gyerekek teljesítményét. Az eredményhirdetés után a helyi vadászotthonban fogyasztották el az ebédet, és már oldottabb hangulatban folyt a társalgás, barátkozás.

A pályázati pénzből megvalósított rendezvény minden résztvevője dicsérő oklevelet, a díjnyertes tanulók gazdag könyvcsomagot, minden résztvevő pedig szerényebb ajándékcsomagot kapott. A fölkészítő tanárok is könyvjutalomban részesültek. A legfiatalabb résztvevők a sikerélményen fölbuzdulva már a következő szavalóversenyről beszélgettek.

Viola Lujza

Az Év tanára díjban részesült egy zentai osztálytanító

A Nemzetpolitikai Államtitkársággal és a Bethlen Gábor Alapkezelővel együttműködve külföldi magyar pedagógusokat is jelöltek a különböző pedagógusszervezetek és diákközösségek a Középsuli.hu ifjúsági lap által alapított Év tanára díjra. A budapesti díjátadón ott lehetett **Gordán Kolos**, a zentai Stevan Sremac Általános Iskola osztálytanítója is, hiszen (vajdaságiként egyedül) az Év tanára díjban részesült.

Gordán Kolos a középsuli.hu portál tudósítása szerint a díj kapcsán elmondta: édesapja is pedagógus, ezért egyértelmű volt számára, hogy ezt a hivatást válassza. Gyerekként beleláthatott a pedagógusi hivatás rejtelmeibe, az iskola kulisszái mögé is betekintést nyert, így nem volt nehéz dolga a pályaválasztás terén. Tizenöt éve tanít. Szerinte a legfontosabb az

Gordán Kolos: Beleadtam mindent, nem baj, ha nem sikerült!

őszinteség. Merjük bevállalni hibáinkat, gyenge pontjainkat. Nem vagyunk mi, pedagógusok tökéletesek, még akkor sem, ha közülünk sokan ezt gondolják magukról, és ezt a tanulók tudomására is szeretnék adni, ha kell erőszakos módon is – mondta.

A diákjainak szokta mondani, hogy „bármilyen válik belőled, csak ember légy, hogy amikor a tükörbe nézel, és saját magad pillant vissza rád, azt mondd, hogy igen, ezt jól csináltam. Beleadtam mindent, megpróbáltam a lehetetlent! Nem baj, ha nem sikerült. Ha nem ma, majd holnap!”

Az Év tanára anyagi és erkölcsi elismerésben részesül, valamint megkapja a gravírozott „Év tanára” kitüntetést. Az elismeréseket Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős miniszteri biztos adta át.

Fotó: középsuli.hu

Kőketánc – mindenki ott volt, aki számít

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya 23. alkalommal tartotta meg május harmadik hétvégéjén az általános iskolások énekes népi gyermekjáték- és néptáncvetélkedőjét, a Kőketáncot az óbcesei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben.

Ismét szép élményben volt része annak, aki eljött, gyönyörködhetett a szép népviseletbe öltözött, táncoló és játszó fiatalokban, a népdalokban, a zenekarok muzsikájában. Olyan nagy volt a jelentkezés, hogy idén is kétnapos lett a Kőketánc. Már pénteken benépesedett a kultúrkör környéke. Még az idő is kedvezett. Igazi népiünnepély volt: a sátrakban édességet lehetett venni. Legkelendőbbnek bizonyult a fagyi, a különféle színű, alakú vattacukor és a kürtöskalács. A kultúrkörrel szemben lévő Petőfi Sándor iskolában öltöztek át a táncosok, s közben nem lehetett kikerülni a csábító illatokat. Az iskola előcsarnokában is próbáltak a táncosok, többen a lépcsőn állva várták, hogy indulhassanak a fellépésre az utca túloldalán lévő kultúrkörbe.

Szabó Gabriella, a Kőketánc megálmodója és főszerzője köszöntötte a táncosokat, oktatóikat és a nagyszámú közönséget, hangsúlyozva, hogy több mint hetven vajdasági csoport érkezett Óbecsére, ami azt jelenti, hogy ezúttal is közel 1800 gyerek vett részt a rendezvényen. Örömet fejezte ki, hogy a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör mindig készségesen segít e rendezvény megszervezésében.

Elsőként a gunarasi Pitypang csoport mutatkozott be, majd torontálvásárhelyi, szenttamási, magyarkanizsai, kelebiai, csókai, péterrévei, óbcesei, temerini, kúlai, tornyosi, zentai, újvidéki, tordai, adai, topolyai, kishegyesei... csoportok következtek.

Ricz Róbertnek, a kultúrkör elnökének is elszállt a fáradtsága, mielőtt megkezdődött a csodálatos műsor. Elmondta, hogy a csaknem kétezer vendéget mintegy 30 óbcesei fiatal várta, és segítségükre voltak, útba igazították őket, ha kellett.

Cseszák Korcsik Anikó és **Cseszák Balázs** népzene- és néptáncokat büszkék lehetnek a sok szép eredményre.

– Mivel a kultúrkör munkatársa vagyok – mondja Anikó –, így

A temerini Cifra néptáncsoport

Bajmok

Tücsök-bogarak csoport, Temerin
Sziporka táncgyűttes, Szenttamás

Alsós néptánc:

ARANY MINŐSÍTÉS:

Sedergő csoport, Magyarkanizsa
Vackor táncsoport, Kelebia
Kisbekecs táncgyűttes, Óbecse
Recefice néptáncsoport, Temerin
Napraforgó csoport, Kúla
Csicsóka táncgyűttes, Óbecse

EZÜST MINŐSÍTÉS:

Perdülo táncsoport,
Torontálvásárhely
Csipicsóka gyermekcsoport,
Szenttamás
Topogó táncsoport, Csóka
Pántlika csoport, Bácskossuthfalva
Pimpimparé táncgyűttes,
Zentaganaras
Csiribiri táncsoport, Tornyos
Ispiláng táncsoport alsós
korcsoportja, Zenta
Manó táncgyűttes, Újvidék
Kisvirgonc táncgyűttes, Topolya
Talentum TME, Szabadka
Palics MME, Palics
Lifka Sándor ME, Hajdújárás

BRONZ MINŐSÍTÉS:

Gubancolók csoport,
Tiszakálmánfalva
Parapács táncsoport, Törökbecse
Bóbita Csobolyó ME, Mohol
Cinege néptáncsoport, Törökfalva

Felső néptánc:

KIEMELT ARANY MINŐSÍTÉS:

Turbolya csoport, Magyarkanizsa

ARANY MINŐSÍTÉS:

Réce-ruca csoport, Ludas
Ispiláng táncsoport felsős
korcsoportja, Zenta
Petrence táncgyűttes, Óbecse
Cifra néptáncsoport, Temerin
Csicsergők néptáncsoport-
Péterréve, Tisza Mente KNE
Talentum TME, Szabadka
Csipetkék csoport, Csantavér

EZÜST MINŐSÍTÉS:

Tiszavirág táncsoport,
Törökkanizsa
Kópé táncgyűttes, Óbecse
Csiripiszlai táncgyűttes, Topolya
Apróka táncsoport, Törökbecse
Palics MME, Palics
Szilaj táncgyűttes, Szabadka-
Népkör
Suttyó táncgyűttes, Szenttamás

BRONZ MINŐSÍTÉS:

Szarkaláb táncsoport, Tornyos
Árvalányhaj néptáncsoport,
Törökfalva
Aranyvessző néptáncsoport,
Bajmok

Vegyes néptánc:

ARANY MINŐSÍTÉS:

Mitugrasz táncgyűttes, Újvidék
Cselefy néptáncgyűttes,
Kishegyes
Bácsfeketehégyi MMHE,
Bácsfeketehégy
Füzike néptáncgyűttes, Ada
Recefice csoport, Magyarkanizsa
Pintyőke táncgyűttes, Péterréve,
dr. Kiss Imre MK

EZÜST MINŐSÍTÉS:

Kincsünk Néptáncgyűttes
kiscsoportja, Torda
Tulipán néptáncsoport,
Magyarcsernye

BRONZ MINŐSÍTÉS:

Kopogtató néptáncsoport, Ada
Napsugár csoport, Bajsa
Kalamajka csoport,
Bácskossuthfalva
Búzavirág csoport, Mohol
Egyedem-begyedem
néptáncsoport, Nagyikinda
Népszokások:
Kiemelt arany minősítés
Csiperke táncgyűttes, Óbecse

KÜLÖNDÍJ:

Délucska csoport, Kishegyes, a
Cifra néptáncsoport, Temerin,
Losonczy Ferenc, Bácsfeketehégy,
Gortva József, Óbecse, Herbatényi
Zalán, Óbecse, Turbolya csoport,
Magyarkanizsa, Csiperke
táncgyűttes, Óbecse

MÁJUSI JÁTÉKOK, ÓBECSE

A gyerekek kezében a város kulcsa

A város kulcsának jelképes átadásával május 20-án megkezdődött a 62. Nemzetközi Gyermekek- és Ifjúsági Színházi Fesztivál, a Májusi Játékok. Dane Mandić, Óbecse község elnökhelyettese a város irányítását a község legfiatalabbjaira bízta.

Az egy hétig tartó fesztivált az óbecsei Városi Színház előadása, A ló nélküli vitéz meséje nyitotta meg. A színház egyébként még két előadással szerepelt ezen a rendezvényen, a Júlia és Rómeó című gyermekelőadással és A legyek ura című ifjúsági előadással.

Az idei Májusi Játékokon összesen 12 előadást láthatott a közönség: hatot gyermek és hatot ifjúsági kategóriában. Az óbecseiekén kívül a résztvevők Belgrádból, Tuzláról, Szabadkáról, Nišből, Bogaticáról, Indijából, Kúláról és Jagodinából érkeztek, az előadások minőségéről pedig háromtagú zsűri döntött, melynek tagjai Jelena Bogavac, Mészáros Árpád és Hana Selimović.

Idén egy magyar előadást láthatott a közönség, mégpedig a Szabadkán működő **Fabula Rasa Színház** **Grund Semmi** című ifjúsági előadását. Janne Teller: Semmi című, kamaszokról, de nem csak kamaszoknak szóló regénye elevenedett meg az óbecsei Városi Színház színpadán. Lénárd Róbert szövegkönyve alapján rendezte Greguss Erdélyi Hermina és Greguss Zalan. Nem szokványos módon zajlott az előadás. A közönség és a színészek is fönt a színpadon foglaltak helyet. A mai diákok különös életét, beszédmódját mutatta be.

Koncz Erzsébet

Illatozó szappan nem csak ajándékba

A szabadkai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola tanulói és tanárai egy projekt munka keretében csaknem ötszáz szappant állítottak elő

A projektum zárásaként múlt pénteken vásárt tartottak a szabadkai J. J. Zmaj iskolában, ahol az érdeklődők vásárolhattak a diákok által készített több száz, díszes, illatos szappan közül. A részletekről **Gubić Selken Klaudia** igazgatónő számolt be.

– Februárban kaptunk egy értesítést az oktatási minisztériumtól, miszerint iskolánk bekerült Szerbia 300 oktatási intézménye közé, amelyeknek vállalkozói projektumot kellett megvalósítaniuk. A tanári karból tíz személynek részt kellett vennie egy ehhez kapcsolódó továbbképzésen. Azt a feladatot kaptuk, hogy írjunk egy olyan projektumot, amelyet a gyerekekkel együtt meg tudunk valósítani. Mivel az iskola első és ötödik osztályában bevezették a projektoktatást, úgy gondoltuk, hogy ebben a formában fogjuk végigcsinálni a projektumot, és a szappankészítésre esett a választásunk. Ezt azért tartottuk jó ötletnek, mert több tanár együtt tudott működni, és a gyerekeket is bevonhattuk. A projektum két hónapig tart, áprilisban kezdődött, és május végén zárul. Kevés idő állt a rendelkezésünkre, mert még tavaszi szünet is volt. A gyerekek azt a feladatot kapták, hogy a tavaszi szünetben otthon gyűjtésük össze a műanyag flakonokat, amelyeket később eladtunk. Az összegyűlt pénzből vásároltuk meg a szappanok előállításához szükséges anyagot – tudtuk meg Gubić Selken Klaudiától.

Hozzátette, hogy a tavaszi szünet után a hatodikosokkal és a hetedikeseikkel megkezdtek a szappanok előállítását. A tanárok keverték össze a szappant, a diákok pedig kidolgozták a formákat, amelyekbe a folyadék került. Ezután az alsós diákok a tanító néni segítségével elkészítették a kész szappanok csomagolását. A projekt befejezésekor az iskolában vásárt tartottak, amelyen a tanulók árúsították a szappanokat.

– Három hét alatt csaknem ötszáz szappant készítettünk, amelyek különböző nagyságúak és illatúak. Van levendula-, narancs-, rozmaring-, fahéj-, kakao- és fenyőillatú szappanunk. Ezek természetes anyagokból készültek színezőanyagok hozzáadása nélkül – mondta.

Az érdeklődők az iskolában olcsóbban tudták megvásárolni a szappanokat, mint a boltokban. Az összegyűjtött pénzt az iskola szegény sorsú diákjainak adományozták, egy részét pedig az osztálykirándulásokra fordítják.

Sz. B.

Fotó: Gubić Selken Klaudia

Bemutató előtt a Színes Szilánkok Diákszínpad

Vasárnap, június 2-án mutatja be új előadását az újvidéki Színes Szilánkok Diákszínpad. Ez lesz a tanév és az évad második bemutatója. Minderről a következő heti számunkban bővebben szólunk, ám addig is felhívjuk figyelmeteket, hogy június 2-án 17 órai kezdettel nézzük meg együtt Az igazságos Mátyás király című előadást az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központban! Az előadást Német Attila rendezzi, aki a diákszínpad 16 tagját mozgósította.

TUDÓSÍTÁS

Múzeumi látogatás

A nemzetközi múzeumi világnap és az Európai Múzeumok Éjszaka keretében iskolánk 3. osztályos tanulói **Csernyák Szilvia** tanító nő vezetésével részt vettek az óbecsei Városi Múzeumban megtartott, csillagászzal foglalkozó programban. Megnézték a Csillagászat képekben című kiállítást, valamint a mobilplanetáriumban megtekinthették az égbolt mozgásának a szimulációját. A műhelymunka keretében újrahasznosítható anyagokból elkészítették a Naprendszeret. Megismertük a csillagvizsgáló eszközöket és azok működését.

A tanulók jól érezték magukat. Köszönjük a lehetőséget!

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola 3. b osztálya

A kerékpár menő

A szabadkai Politechnikai Középiskola által kiírt A kerékpár menő című rajzpályázaton Kujundzsity Leon (1. c osztály) dicséző oklevélben részesült.

A legaktívabb külhoni magyar intézmény díjban részesült a csantavéri iskola

A magyarországi Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által felajánlott, A legaktívabb külhoni magyar intézmény különdíjat idén három intézménynek ítelték oda, közöttük a csantavéri Hunyadi János Általános Iskolának. A másik két intézmény a (felvidéki) vágsselyei Pázmány Péter Alapiskola és Óvoda, valamint az (erdélyi) tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum. Az ünnepélyes díjátadó június 8-án lesz. A díjat idén a külhoni magyar gyerekek éve programhoz kötötték.

Jövő heti számunkban bekukkantunk a csantavéri oktatási intézménybe.

Nyolc régióba kirándulhatunk a jövő évtől

Új előírásokkal szabályozza az állam 2020-tól a tanulmányi vagy osztálykirándulásokat. Az általános iskolás diákok kizárólag belföldön kirándulhatnak, csupán a végzős középiskolások utazhatnak majd külföldre. Tanulmányi utak, közös projektek és cserediákprogram keretében azonban ezután is lesz mód a diákok külföldre utaztatására.

Szerbiát nyolc régióra osztották, ezek közül lehet majd választani az osztálykirándulás úti céljának meghatározásakor:

1. Vajdaság: Palics, Obedi-láp, Zasavica, Dunderski-kastély, Pétervárad, Karlóca, Felső-Duna-mente, Fruška gora-i kolostorok

2. Nyugat-Szerbia: Tara Nemzeti Park, Zaovine-tó és környéke, Tršić, Cer, Drina, Perućac.

3. Délnyugat-Szerbia: Zlatibor, Sirogojno, Zlatar, Uvac, Mokra

gora, Kremna, Šarganska osmica, Drvengrad, Ledena pećina.

4. Közép-Szerbia (Šumadija és Morava mente): Orašac, Opalenac, Risovača-barlang, Morava-vidéki kolostorok, Kruševac.

5. Dél-Szerbia: Medijana régészeti park, Čele-kula, Suva planina, Cerje-barlang, Sicevo-szoros, Markovo Kale, Vražji kamen, Đavolja varoš.

6. Kelet-Szerbia: Srebrno jezero, Vaskapu/Đerdap, Galambóci vár, Resavai-barlang, Lepenski vir, Rajačke pimnice, Romuliana, Viminacium.

7. Belgrád és környéke: Avala tévétorony, Kalemegdan, múzeumok, Szent Száva-templom, Skadarlija, Belgárdi Állatkert, Nautikus falu, Szendrői/Smederevói vár, Delibláti-homokpuszta.

8. Ibari-kopaoniki vidék: az Ibar folyó kanyonja, Maglič város, Gazivode-tó, Kopaonik – Pančić-csúcs.

A hét km hosszú Cerje-barlang

Kinézek az ablakomon (Németország)

Amikor kinézek az ablakon, élvezem a látványt. Az utcám nem forgalmas, ezért külön élvezem és szeretem. Nagyon sok fa, bokor, különböző növény van itt, amelyek egyben szépítik a tájat, de jó levegőt is biztosítanak.

Az ablakom egy etetőre néz, amit apukám segítségével állítottunk fel az erdő mellett. Több állat is elmerészkedik az etetőig: őzek, mókusok, nyulak, különböző madarak, amelyeket eddig csak ott volt szerencsém látni. Egyszer egy kiséget is láttam az etető körül. Óráig tudnám nézni, figyelni a természetet.

A nagymamám minden reggel kenyeret sütött. Imádom a kenyér mindent betöltő illatát, de sokszor megtörtént, hogy kaláccsal várt. Látom a garázst, ahol az autók áll, meg a nagy akácfa az udvarban. Arról egyszer le is estem, mert letört alattam az ág. Látom az utat, amin megyek az iskolába, és ahol jön egy ember a fagyival, akitől mindig veszek. Látom a virágokat, meg a szomszédot, ahogy kertészkedik. A nyulakat, ahogy átszaladnak az úton, a kertem, amibe zöltségeket ültettem, meg egy meggyfát, amit apukám vett és közösen ültettünk. A házban, ahol élünk, az udvar hátsó részében volt egy málna- meg egy szederbokor.

Emlékszem, mindig megszúrta magam. A málna különösen nagyra nőtt. Ha behunom a szemem, egy pillanatra érzem azt a különös savanykás ízt, pedig igazából nem is annyira szeretem a málnát. Hallom a madarak csicsérgését. A bőrömön érzem, amint biciklin száguldok, megyek a pékhez vagy az iskolába.

Jó visszagondolni ezekre az emlékekre, érzésekre, illatokra, színekre, hangokra. Egyik nap sem volt olyan, mint a másik.

Habram Árpád, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika (A meserészlet folytatása)

Szegény Dzsoni már közel járt, itt volt egy közeli erdőben. A szeme zöld, a haja fekete, az arca pedig világosbarna volt.

Amikor beért a királyságba, Árnikát látta meg legelőször. És ha igaz, hogy első látásra bele lehet szeretni egy másik emberbe, ők bizony rögtön egymásba szerettek.

Árnika bemutatta Dzsonit az apjának, Östör királynak, akinek tettzett is a fiatalember. De egy boszorkány is szerelmes volt Dzsoniba, és elátkozta Östör királyt és Árnikát. Mindketten kacsává változtak! Szegény Dzsonin nem fogott ki a boszorkány, mert Dzsoninak volt egy

Anyukám
Fehér Nikoletta,
2. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Magyarkanizsa

varázsfuvolája, amit ha megfúj, minden varázslatot feloldozott. Elővette hát Dzsoni a fuvoláját és belefúj. A király és a királykisasszony újra ember lett.

A boszorkány felrobbant dühében. Szegény Dzsoni és Árnika pedig összeházasodtak. Lett sok gyerekük, és boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Szabó Emese, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Édesanyám

Az én drága édesanyám gyönyörű kék szemű.

Haja szőke, vállig érő, néha komoly, néha mérges, de legtöbbször kedves. Kedvenc időtöltése az olvasás, de nem akárhogy. Az ágyba bújik, betakarózik, közben teát iszik, és olvas. Elég fázós, de a szíve meleg. Nagyon szeret sütni, főzni, imád velünk lenni. Számára a család a legfőbb. Szereti a munkáját, amivel sokat foglalkozik. Anyukámnak köszönhetek sok mindent, amiért hálás is lehetek.

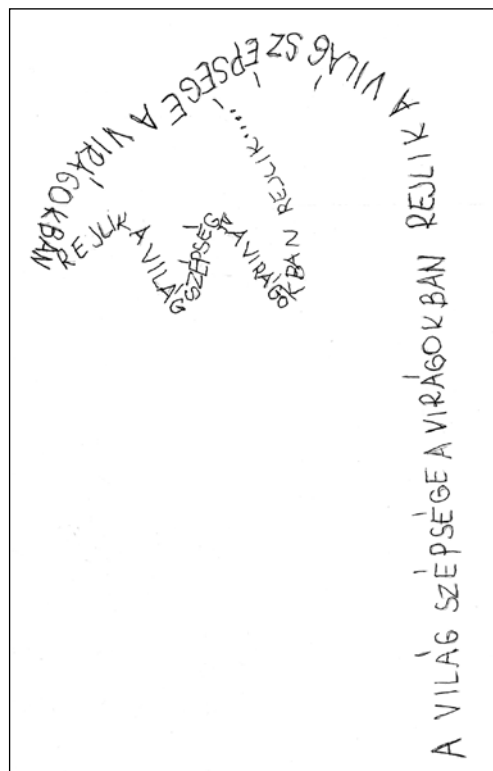
Ezért érzem úgy, hogy az én anyukám a legjobb.

Gazdag Zsófia, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Az órán történt

Kedd reggel volt. Hét óraker elindultam az iskolába. Amikor beértem a nagy épületbe, köszöntem a barátaimnak, és bementem az órára. Az idő olyan lassan telt, mintha kényszerítenék arra, hogy minél lassabban haladjon.

Végre vége lett a történelemórának is. Már csak a rajzóra volt hátra. Csöngetés után az osztály lassú léptekkel besétált a terembe, majd mindenki leült a helyére. Bejött a tanár is. Elmondta, hogy mit fogunk csinálni az órán. Szilveszterezést kellett rajzolni temperával. A hetesek megnézték, hogy hozta-e mindenki a felszerelést. A diákok elmentek a mosdóhoz, megtöltötték a poharakat, elővették az ecseteket és a palettákba nyomtak egy kis festéket. A diákok kedvetlenül fogtak neki a munkának, senki sem szeretet temperával dolgozni. Telt-múlt az idő. A tanár néha felállt, körbesétált a teremben, majd újra visszaült a helyére. Ezt többször is megismételte. Végül felállt a helyéről, és kijelentette, hogy már csak öt perc maradt az órából. A diákok ekkor elkezdték összepakolni a palettát, poharat és ecseteket. Zalán is így tett. Gyors léptekkel igyekezett a mosdó felé, közben semmire sem figyelt. Sietés közben megbotlott Attila lábában, elesett, és elejtette a kezében lévő poharat és színkeverőt, amiben kék festék volt. A festék Zsófi ruhájára ömlött. Egy pillanatig mindenki döbbenet figyelt, majd végül mindenkiből kitört a nevetés. Még Zsófi is jót kuncogott, igazán jól állt neki a kék festék. Zalán bocsánatot kért

Szépség
Iván Álmos, 8.
osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Magyarkanizsa

Zsófitól, gyorsan összepakolt, és csöngetéskor kisetett a teremből. Az osztály ezután még sokáig nevetett a baleseten.

Aznap este Zsófi kék pólójával álmodtam. A kék folt különböző alakokat öltött álomban, a kresztás* kakas volt a legjobb figura.

* kresztás: a fiatalok egy hajviseletre mondják azt, hogy kresztás, mégpedig amikor a hajukat felállítják a punkerok.

Bakos Réka, 8. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Padtársam

*Padtársamat Rolandnak hívják,
Gyengén tanul, de azért jó kedvű,
Magaviseletére volt már panasz,
Mert olyan, mint egy kis kamasz
Versem itt véget is ér,
Papíromra csak ennyi fér.*

**Özvegy Tamara, 6. osztály,
I. G. Kovačić iskola, Szabadka**

Érettségi

*A legtöbb diák tanul,
de egy néhány lapul.
Tanulják a matekot és a magyart,
meg a kombinált tantárgyakat.*

*A tanárok felkészítőt fognak tartani,
azoknak, akik óhajtanak befáradni.
Már mindenkinek van valami baja,
de ezt a kicsit bárki kibírja.*

*Nehéz lesz az érettségi,
a nyolcadikosokat sem kell irigyelni.
Júniusban mindenki megírja,
a pontokat is mindenki megtudja.*

**Bazsó Nikoletta, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A tavaszi szünet érdekes eseménye

Egy nap, amikor végre nem esett az eső, a család elhatározta, hogy horgászni megy. A készülődésnél kis vita keletkezett, mert senki nem akarta berakni a másik dolgait.

Miután odaértünk, csak én horgásztam, a többiek a tűz köré gyűltek, és elkezdték a hússütést. Persze én ettem elsőnek! Nagyon ízletes volt. A hal aznap nemigen kapott, csak pár kisebb akadt a horgomra. A horgászás mellett sétáltunk is, találkoztunk anyukám ismerőseivel. Nem a találkozás volt a lényeg, hanem hogy egyikünk jól tud halat sütni. Kaptunk kóstolót, fejenként egyet-egyet. Az ötből négyet megettem. A többieknek nem hagytam, mert isteni volt.

Esős nap – Lovas Réka, EmArt Műhely, Szabadka

Estefelé összecsomagoltunk, és megindultunk haza. Útközben befordultunk a nagymamához, aki megkérdezte, milyen volt a fogás. Nem akartam azt mondani, hogy majdnem üres maradt a markunk, ezért azt válaszoltam, hogy a halak a hasamban úszkálnak. Jót neveltünk.

Annak ellenére, hogy alig fogtam halat, vidám napom volt. A sült hal kárpótol mindent.

Csévári Roland, 7. osztály, Ivo Andric iskola, Budiszava

Első bizonyítványom

Úgy gondolom, hogy az általános iskola legjobb éve az első és a nyolcadik osztály. Ezek közül én eddig még csak elsős voltam. Első osztályban még nem találkozunk nagyon sok tananyaggal, mivel a tanító néni először az iskola szabályzatát tanítja meg velünk, a tantárgyakat pedig elmagyarázza, tehát nagy vonalakban elmondja, hogy mit is fogunk tanulni.

Annak ellenére, hogy nem sok tananyaggal találkoztunk, év végén első osztályban is kaptunk bizonyítványt, illetve alsóban még csak diákönnyvecskét, de sokkal menőbben éreztük magunkat (ha a felsős testvérünkkel mentünk haza, aki már igazi bizonyítványt kapott), ha mi is úgy mondtuk, hogy bizonyítványt kaptunk.

Az első osztályos bizonyítványosztásom emlékei kicsit homályosak, de ami utána volt, arra tisztán emlékszem.

Általános iskolás éveim első bizonyítványosztáskor nagyon izgultam, ezért gyorsan fel is keltem. Az iskolába nővéremmel mentem, aki akkor hatodik osztályos volt. A tanító néni gyorsan kiosztotta a bizonyítványokat, és már indulhattunk is haza. Hazaérve büszkén olvastam a benne lévő szöveget szüleimnek. Amikor viszont nővérem is hazaért, mégpedig igazi bizonyítványával, meglátta ijedt arcom, és rögtön tudta, hogy mit gondolok: „Ez a legkisebb rang, amit én kaptam?” Ezért nővérem rögtön azzal nyugtatott, hogy ebben az iskolában ez a legmagasabb rang, és hogy ne szomorkodjak, mert akkor ezt a rangot elveszíttem. Azonnal letöröltem a könnyeim. Később nagy örömmel mutattam az én „legmagasabb rangom”, a bizonyítványom, ami akkor még csak diákönnyvecske volt.

Sokáig nem értettem, hogy minek nekem bizonyítvány. Eltelt egy pár év, mire rájöttem, hogy valójában a bizonyítvány egy támasz. Mivel, ha egyszer egy ellenőrzőn, felelésen, felvételin szomorkodunk, csak elővesszük a kiváló bizonyítványt, ami erőt ad, mert okosak vagyunk.

Nagypál Zsófia, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ördög bújt az osztályba

Egy szép napon az osztályba belebújt a kisördög.

Minden szünetben mentünk a fiúkkal focizni. Egy napon mentünk ki szünetre. A tanító néni látta, hogy a labdát visszük, utánunk szolt:

– Hát ti hová viszitek azt a labdát?

Rémülten szólaltam meg:

– Hááát, vinnénk ki focizni.

– Ne, ne, ilyen sárban nem focizhattok. Vigyétek vissza a helyére a labdát! – felelte a tanító néni.

Mérgesen mentünk ki az udvarra. A szünetben kigondoltunk egy nagyon ravasz tervet. A következő szünetben tovább fejlesztettük a tervet, miközben elkezdtünk készülni a másnapi akcióra. Másnap a két hetest megvesztegettük, hogy dobják le az emeletről a labdát. A szünetben kiabáltunk nekik, hogy dobják, és dobták is. Nagy volt az öröm. Jó volt a focimérgőzés egészen addig, míg a labda fel nem szállt egy fa tetejére. Akkor kezdtünk gondolkodni. Nem tudtuk sehogyan sem levenni. Próbálkoztunk mindennel. Otthagytuk, mert becsöngettek. A következő szünetben semmivel sem kísérleteztünk, de utána egy héten át próbálkoztunk, majd feladtuk. Teltek-múltak a napok, a focit teljesen elfelejtettük. Addig teltek a napok, hogy már nem volt sár. A tanító néni már kicsit aggódott, hogy valami lett a labdánkkal. Egyik napon megkérdezte tőlünk:

– Tán lett valami a labdátokkal?

Határozottan válaszoltunk:

– Nem!

Mikor kimentünk, láttuk, hogy a labda a földön van. Mindenki nevetett, örült.

Ez volt az az eset, mikor ördög bújt az osztályba.

Domonkos Arnold, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Látványos csillagászati jelenségek

A Perseidák

Az egyik legismertebb, fényes meteorokat és sűrű hullást produkáló meteorraj a Perseidák, amelynek szülőégitestje a 109P/Swift-Tuttle üstökös. A Perseidák maximuma augusztusra szokott esni, a köztudatban emiatt augusztus a hullócsillagok hónapja. A raj sok apró porszemcséből áll, amelyek a földi légkörben nagy sebességük következtében felhevülnek és elégnak; a földfelszint nem érik el. Megfigyelésükre legalkalmasabb a hajnali időszak.

Manhattanhenge

A Stonehenge után Manhattanhenge-nek nevezik a jelenséget, amikor napfénybe borulnak a város utcái: a Nap csak a tavaszi és őszi napéjegyenlőségkor kel és nyugszik pontosan keleten és nyugaton, a két dátum között pedig a megfigyelő egyenlítővel való távolságától függő határok között vándorol a horizonton. Mivel Manhattan kelet-nyugatinak mondott utcái valójában 29 fokos szöveget zárnak be a kelet-nyugati iránnyal, ennek megfelelően a Manhattanhenge is szabályos távolságra van az egyes napfordulóktól, és amikor a Nap a megfelelő pozícióba ér, évente egyszer csodálatos fényárban fűrészi az utcákat.

Holdsarló

Az amatőr csillagászok legfőbb szabad szemes holdmegfigyelési programja az újhold után megjelenő fiatal holdsarló minél korábbi felfedezése az alkonyati égen.

Napfogyatkozás

A napfogyatkozás csillagászati jelenség, amelynek során a Hold a megfigyelő számára részben vagy egészen eltakarja a Napot. Napfogyatkozás akkor jön létre, amikor a Hold pontosan a Föld és a Nap közé kerül, azaz újholdkor. De nem minden újholdkor, hanem csak akkor, ha a Föld körüli pálya leszálló, vagy felszálló csomópontjában van éppen újholdkor a Hold.

Quadrantidák meteorraj

A meteorrajt alkotó szemcsék teljes tömegét 1013 kg-ra becsülik, és viszonylag fiatal képződmény lehet, amelynek anyaga a közelmúltban alakult ki. A Quadrantida meteorraj maximuma éles, néhány óra alatt hullik a legtöbb meteor. A jelenség szabad szemmel is jól megfigyelhető, ám, mivel januárban fordul elő, a hideg idő miatt kevésbé ismert, mint a Perseidák.

A Minecraft minden idők legnépszerűbb videojátéka

Nehéz megbecsülni, hogy pontosan mennyi példányt adtak el a Tetrisből, de sokan 170 millióra saccolják a számot. Ha ez igaz, akkor a Minecraft a maga 176 milliójával minden idők legkapósabb játéka lehet.

Izgalmas heteket tudhat maga mögött a Minecraft. Nemrégiben megérkezett a Village & Pillage frissítés, a játék pre-alpha változatát pedig már a böngészőben is kipróbálhatjuk, ráadásul teljesen ingyenesen.

A jókedvre azonban van még egyéb okuk is, hiszen a Minecraft átlépte a 176 millió eladott példányszámot. Az adat természetesen minden platformra, az összes megvásárolható példányra vonatkozik, beleértve a mobilos Pocket Editiont is

És hogy miért ennyire érdekes ez az adat? Könnyen meglehet, hogy ezzel a Minecraft lett minden idők legnagyobb példányszámban eladott játéka, megelőzve a Tetrist is. Bizony, az egyik kockás játék helyett egy másik kerülhet a trónra, hiszen – míg a pontos adatot lehetetlen lenne

megsaccolni – sokan 170 millióra teszik a Tetris eladási adatait. Bárhog is legyen, a Minecraft mindenképp bebetonozta magát a csúcs közelébe, amelyet legfeljebb csak a GTA V tud valamelyest megközelíteni a maga 110 milliójával.

Szinte már itt a nyár!

Ha kinézünk a kertbe, titkon már a gyümölcsöket érlelő nyárra gondolunk. Egyre hosszabbnak tetszenek az iskolapadban eltöltött órák, mind jobban vágyunk a szabadba, az erdő fái közé, a vízpartra vagy a mezőkre, ahol napsugár melegít, cirógató a szellő lágy érintése, rigók és pacstírták dalolnak, s ha végignyújtózunk a puha fűben, a kék égen egymást kergető bárányszárnyú kedves, soha meg nem unható látványában gyönyörködhetünk.

Figyeljük meg, hogyan kezdenek a nemrég még zölden hullámozó búzatáblák lassan sárgulni, érni, a lombok közül előbukkanó almák pedig pirosodni, vagy lessük meg a seregélyeket, amint a frissen kaszált réten keresgélnek! Eleinte még csak a távolból feketének látszó öreg madarak igyekeznek tücsökkel a csőrükben az erdő felé, az odú mélyén várakozó fiókákhoz.

Kecskebéka

Néhány héttel később azonban a felhőnyi seregben repülő, barna tollú fiatalok is megjelennek, amelyek szüntelen zsigogás közepette hol leereszkednek, hol néhány perccel később ismét a levegőbe emelkednek.

Figyeljünk a tavasz és a nyár fordulóján minden évben megcsodálható változásokra! Némelyek törvényszerűen, évmilliók óta ismétlődnek, másokra az emberi tevékenység miatt bekövetkező ökológiai változások kényszerítették rá az állatokat. Amikor távcsővel vagy szabad szemmel figyelünk egy-egy madarat vagy más állatot, bármit tevékenykedjen is, felvetődik a kérdés:

Mit szólott ehhez? Az emberek fején átlagosan 100.000 hajszál van, míg egy vidra testének minden egyes négyzetcentiméterén kb. 160.000 szőrszál található

vajon miért tette? Miért így és miért nem amúgy, ahogyan a mi emberi felfogásunk szerint jobb lett volna? Minél több kérdésre keresünk választ, annál inkább otthon érezzük magunkat a természetben, annál több összefüggést, állati viselkedésformát értünk meg. Ilyenkor a homlokunkra csapva és kissé talán szégyenkezve valljuk be, hogy megint az állatoknak volt igazuk.

Bevallom, gyakran eljászom azzal a gondolattal, hogy megpróbálom magam az éppen meglesett madár, pocok vagy béka helyébe képzelni, s jó előre elgondolom, hogy adott helyzetben hogyan fog viselkedni. Persze, az esetek többségében minden másképpen, néha homlokegyenest ellenkezőleg történik. De néha azért sikerül eltalálnom az állat reakcióját, vagy inkább úgy mondanám: sikerül belelélnem magam a helyzetbe, s az ösztönei szerint gondolkodnom. Ilyenkor mindig büszke vagyok.

Seregély

Varjú

Rengeteg a látnivaló és még több a tapasztaltnivaló. Felejthetetlen lehet például egy hajnali séta a tóparton. Az első napsugarak kissé vörhenyes, majd – amikor a fénylő korong feljebb emelkedik – aranyló hidat varázsolnak a vízre, korán ébredő horgászok eveznek a stég felé, a nádszegély mentén szárcsák úszkálnak, elővádkodik a fejével szüntelenül bólintgató vízityúk, s törpegém repül át a strand fölött, hogy eltűnjön a másik oldalon zöldellő nádrengetegben. A parti sziklák között kockás sikló les zsákmányára. A part felé haladó szelíd hullámok ringatják a figyelő kígyófejet, amely annyira együtt mozog a vízzel, hogy himbálódzó faágnak nézhető.

Valószínűleg így vannak ezzel a rajzokban úszó szélhajtó küszök is, mert gyanútlanul közellednek, s a veszedelmet csak akkor veszik észre, amikor már késő. Hirtelen életre kel a vízben

hintázó „faág”, villámgyors mozdulattal vág a szorosan egymás mellett úszó apró halacskák közé, s míg azok rémülten, ezüstös testüket felfeldobva menekülnek, a kockás sikló már kígyózó mozdulatokkal úszik tova a szájában tartott zsákmányával.

Kockás sikló

A parti fűzfa víz fölé hajló ágán függőcinege építi a fészket. A vékony ágakra szőtt remekmű már csaknem készen van, a kis madár éppen a csőszerű bejárat igazgatja hegyes csőrével. Beljebb küszvágó csérek repülnek. A fekete sapkás, villás farkú madarak a szélhajtó küsz rajait keresik, s ha rájuk találnak, fejjel előre függőlegesen vágnak a vízbe. Közben a nap mind magasabbra hág az égen, szélesedik, majd rezgő, apró darabkákra szakadozik az aranyhíd, vidáman szól a kakukk, karicsolnak a nádirigók, a magasban kárókatónak eveznek táplálkozási helyük felé, szitakötők cikáznak a víz fölött, s ha partközelségbe kerülnek, az egyik sziklán sütkérező kövér kecskebéka dülledt szemekkel mohón figyel ők. Új nap kezdődik, a tópart felébredt.

Sch. E.

Hihetetlen, de igaz

A fekete özvegy pókban és az imádkozó sáskában az a közös, hogy párzás után a nőstény felfalja a kisebb hímét.

A Himalájában 6000 méter magasságban az egyes madárfajokon és barna varangyon kívül élnek még színészpókok is.

Franciaországban tűnt fel először a krumplibogár.

A varjak azért kedvelték nagyon a moszkvai Kreml kupoláját, merta a kupolán remekül lehetett csúszkálni.

A kormorán képes akár 100 méter mélyre is lemerülni a tengerben.

A zsiráf szívfa 19 cm széles. Peru erdeiben egyes fákon 43 különböző hangya is található.

A napok rövidüléséből tudják össze az évszakokat, hogy ideje útra kelniük.

Kinek mi jár?

Ment az úton egyszer egy szegény, öreg vándor. Sötétedni kezdett, közeledett az este. Letért az útról, s a legközelebbi házhoz ment, hogy éjjeli szállást kérjen. Bekopogott az ablakon:

– Kaphatnék nálatok éjjelre szállást?

Kijött a gazdag háziasszony, kiabált, szitkozódott, csak úgy visszhangzott a környék:

– Takarodj innen, te ágrólszakadt, különben eleresztem a kutyákat! Még hogy éjjeli szállást!

Indult a vándor tovább. Meglátott egy szegényes viskót, megkocogtatta a parányi ablakot:

– Kaphatnék nálatok éjjelre szállást, gazdasszony?

– Gyere be, vándor! – hallotta bentről a kedves meghívást. – Megszállhatsz nálunk. De ne vedd rossz néven, hogy ilyen kicsi a hely és ilyen nagy a zaj nálunk!

Bemegy az öreg a viskóba, látja ám, hogy tele a ház gyerekekkel.

Mindnek szakadt az ingecskéje.

– Miért ilyen rongyosak a gyerekeid? Miért nem varrsz nekik új inget?

– Jaj, még hogy inget! – mondja a háziasszony.

– Meghalt az apjuk, magam kínlódom velük, még kenyérre sem telik, nem hogy ingre!

Hallgatott a vándor, egy szót sem szólt. Hozza a gazdasszony a vacsorát, hívja az öreget is:

– Gyere, tarts velünk!

– Nem vagyok éhes – mondja az öreg. – Csak az imént ettem.

Aztán kibontotta a tarisznyáját, elővette az elemőzsiáját, s megkínálta vele a gyerekeket. Majd lefeküdt, s azonnal elaludt. Alig virradt, amikor már felkelt.

Megköszönte a gazdasszonynak a szállást, és azt mondta:

– Amilyen munkához látsz reggel, azt végzed egészen estig!

Nem értette az asszony, mire céloz az öreg, nem is nagyon törődött vele. A kapuig kísérte, elbúcsúzott tőle illendően. Ha már ilyen szegény koldus is észreveszi, milyen rongyosak a gyerekeim, mit mondhatnak mások! – gondolta szomorúan.

El is határozta, hogy abból a darabka vászonból, amiye még megmaradt, varr legalább egy-két ingecskét. Átment a gazdag szomszédasszonyhoz, hogy kölcsönkérje tőle az araszt. Meg kell mérnie a vásznat, hány ing is jön ki belőle.

Otthon bement a kamrába, levette a polcra a vég vásznat és mérni kezdte. Méri, méri,

a vászonnak se vége, se hossza. Egész nap mérte a szegény asszony a vásznat, csak este ért a végére. Sose lesz már gondja, annyi a vászon, hogy egy életre elég neki is, a gyerekeinek is.

Erről beszélt hát reggel a vándor! – jutott hirtelen az eszébe. Este ment visszavinni az araszt a gazdag szomszédasszonynak, és titkolódzás nélkül elmesélte neki, hogyan vált valóra az öreg vándor jóslata: tele a kamrája vászonnal!

– Én bolond, hogy nem adtam neki tegnap szállást! – gondolta irigykedve a gazdag szomszédasszony.

– Kocsis, hej, kocsis! – kiáltotta.

– Fogj be azonnal a kocsiba, és indulj a koldus után! Hozd vissza mindenáron! Mindegy, hogy a szegényeket és nyomorultakat segíteni kell!

Elindult a kocsis, hogy megkeresse a vándort. Csak másnap érte utol. De az öreg csak nem akart visszamenni! A kocsis kérte:

– Tudod, milyen sors vár rám, ha nem viszlek vissza? Gazdasszonyom azonnal elbocsát, és még a béremet sem fizeti ki!

– No, ha így van, ne gyötörd magad! – mondja az öreg. – Indulhatunk! Felült a kocsira, és indultak visszafelé. A gazdag szomszédasszony ott állt a kapuban, alig bírta kivárni a vándort. Hajlongva, mosolyogva fogadta, a házba tessékelte, etette, itatta, puha ágynak készítette neki.

– Feküdj le, pihend ki magad, galambom!

Elmulik az első nap, a második, a harmadik, az öreg a gazdag szomszédasszonynál eszeget, iszogat, pipázgat.

A gazdasszony vendégeli, kedves hozzá, de magában már dühöng:

– Mikor akar elmenni ez az öreg semmi-rekellő? De elkergetni azért nem meri. Ha megtenné, minden eddigi fáradozása hiábavaló lenne. Nagyon megörült aztán, amikor negyedik nap látja, hogy útra készül az öreg.

Ballag a kapu felé és hallgat. Már kiér az utcára, de még mindig nem szól egy szót sem.

A gazdasszony nem bírja tovább:

– Mondd vándor, milyen munkába fogjak ma? Az öreg visszanézett rá, és azt mondta: – Amit most, reggel fogsz csinálni, azt teszed majd egészen estig!

No, szalad is a gazdasszony a házba, fogja az araszt, hogy hozzálát a vásznat mérni. De abban a pillanatban eltüsszentette magát. Olyan hatalmasat tüsszentett, hogy a tyúkok ijedten szaladtak szét az udvaron. És tüsszögött aztán egészen estig:

– Hááááp-ci, háááp-ci, hááp-ci! Nem tudott sem enni, sem inni, de még csak a kérdésekre sem tudott válaszolni. Egyfolytában csak ezt lehetett hallani:

„Hááááp-ci! Hááp-ci! Hááp-ci!”

Csak amikor a nap nyugovóra tért, és beköszöntött az este, akkor hagyta abba a tüsszögést.

(Észt mese)

Tékiss Tamás

Samu Sejti

(Részletek 13 éven felülieknek)

Csütörtök

Barkóczy tanárnő kopogó léptekkel mentem mellettem a néptelen folyosón, közben jobb kezét a vállamon nyugtatva finoman taszigált, mert folyton lemaradoztam.

– Annak idején még a fülüknél fogva vezették a magadhoz hasonló csirkefogókat, tudod-e!? – mondta hideg arroganciával a hangjában. – Igazán sajnálom, hogy már kivesztek az efféle pedagógiai módszerek. Az emberek azt hitték, hogy az új, dédelgető, védelmező simi-simi majd elejét veszi a gyerekek magatartási zavarainak meg a többi nyavalyának. Igen ám, csak azzal nem számoltak, a gyerekek majd elfelejtik kézbe venni ezeket az új, formabontó elméleteket tartalmazó könyveket! Merthogy ők nem változtak semmit! Ugyanolyan kis gazfickók vagytok, mint annak idején.

Határozott és gyors léptekkel haladt, alig bírtam követni.

– Ezek szerint, a fenti eszmefuttatását követve, pont olyan gyerek vagyok én is, mint amilyen maga is volt, kedves tanárnő – ezeket a gondolatokat természetesen nem mondtam ki hangosan. Nem ment el az eszem, hogy még tovább fokozzam kiszolgáltatottságomat, és a tanárnő már meglévő, bár egyelőre diagnosztizálatlan idegösszeroppanását. Szavait a tanárnő amúgy sem hoztam, inkább saját magához intézte. Vagy a folyosó falaihoz, talán a lépcsőzugban álló Zmaj-szoborhoz, nem tudom. Talán a pedagógusok védőszentjéhez vagy a sarkokba dugott térfelügyelő kamerákhoz, fogalmam sincs. Már amúgy is többször észrevettem, hogy a felnőttek mind ezt csinálják. Magukban beszélnek, suttogva káromkodnak, és saját magukat szórakoztatják költői kérdésekkel. És még nekünk vannak képzelt barátaink, meg túl élénk fantáziánk! De ha a tanárnő netán egy felhőn csücsülő szakállas öreghez szaval összekulcsolt kézzel, az rendben van. Ja igen, ha egyvalakinek van képzelt barátja az örült, de ha több valakinek van ugyanaz, akkor az már vallás. A folyosó falain

kétoldalt tablóképek sorakoztak elérhetetlen magasságban. Róluk a valaha itt tanult diákok és valamikori tanítóik arcképei néztek le rám életunt arckifejezéssel. Haladtam előre engedve a noszogatóknak, és figyeltem a régi nyolcadikosok hadát, akiknek a többségéből már felnőtt lett. De itt ezeken a fotókon ez a sok retusált képű megszeppent nyolcadikos, a korabeli, nevelésügyi ruhákba bújtatva, a furcsa, zselézett frizurákkal még az akkori idők eljövendő nemzedékének számított. Mára azonban ők is egyszerű szülőkké vedlettek, hétköznapi szomszédok lettek, sorozatfüggők, bolti sorbanállók, túléldögélők, folyamatos alkotói válságban szenvedő,

csapnivaló életművészek. Sokukat felismertem, és azt kell mondjam, örülhetnek, hogy lényüknek legalább ez a kis töredéke megrekedt az időben, és mozdulatlanra ítélve, bekeretezve, beüvegezve, változatlanul élvezheti az öröklétet. Ez a sok nyolcadikos minden biznnyal ki nem állhatta ezt a pattanásos, mutálás, torzulós, szőrösödő korszakot, mégis azt mondom, még mindig jobb lehetett így, mint kopaszon, toká-

san, lötytedten és elhízottan. Ahogy haladtam előre, pontosabban, ahogy taszigáltak előre, egyre csak a gyerekfejeket néztem, és kerestem a szemekben valamit, ami talán bennem is reményt kelthetne. Hisz az a sok kamasz azokon a megfakult képeken még nyilván azt gondolta, hogy előttük az élet. Vélhetően csordultig voltak reménnyel, dugig voltak bizakodással és jövőbe vetett hittel. Kaptak egy jó adag Vörösmarty-, Kölcsey-, Varró- és Kazinczy-idézetet, és már készen is álltak arra, hogy elinduljanak az életbe, és megvalósítsák az álmaikat. Hogy agysebészek, cirkuszi akrobaták, sztárfutballisták, akciófilmszínészek, modellek, tengerbiológusok, őserdőmentők vagy Mars-kolonizálók legyenek. Szóval a képeket nézegetve akaratlanul is olyan kérdések jutottak eszembe, mint hogy akkor e két idősk között pontosan hol is van elrejtve az úgynevezett élet? A jövőben, a felnőttkorban? Vagy a múltban, ezekben a boldog, felhőtlen, változásokkal és szégyennivalókkal teli gyermekévekben? Itt? Hol a „bokrokba szél és macska bútt, a sötét fák sora eldőlt előttem: a rémülettől fehér és púpos lett az út”? Igen, attól, hogy ötödikbe járok, még tudok Radnóti idézni. Ahogy egyéb épkezláb gondolataim is vannak annak ellenére, hogy a felnőttek az ilyesmit hajlamosak folyton figyelmen kívül hagyni. És azt is tudom, mit jelent az idegösszeroppanás.

– Egy csattanós balról, egy füles jobbról, és máris tudta a gyerek, hányóra – közben a tanárnő rendíthetetlenül folytatta a monológját. – A rosszaskodás a véretekben van! Csakhogy annak idején még tudták, hogy lehet megbolozni a bennetek lévő kis ördögöt – bosszús hangja egyből visszatértett kalandozásaimból. Csak úgy visszhangzott tőle a folyosó.

Samu sejtései

Tékiss Tamás második (ifjúsági) regénye, a *Samu sejti egy, a misztikummal is kacérkodó nyomozás története, amelyben egy rendkívüli szellemi kapacitással megáldott fiú kalandjait követhetjük végig. Samu saját bevallása szerint kémként vagy detektívként közelít a világ ügyes-bajos dolgai felé. Majd az általa feltárt összefüggések hálójában valamiféle világméretű rejtélyt fedez fel. A regény ezen felül iskolautópia is. 2032-ben járunk, egy Magyarokországhoz kísértetiesen hasonló kisvárosban és annak iskolájában, ahol nincs már*

osztályzás (a gyerekek azt sem tudják, mi az, hogy karó). Új szelek fújnak, táblagépeken tanulnak, gyerekkaró tanárokkal. De a legfontosabb, ami mindent a háttérbe tol, az a grandiózus MAMA-terv, a Világ Legnagyobb Rejtélye. Nem szívesen lőném le a poént, így ennek a tervnek a kinyomozását rád bízom, neked könnyebb dolgod van, hiszen csak el kell olvasnod Samu történetét.

Azt a történetet, amelynek fenti részlete most aktualitással is bír, hiszen a ballagók tablói már elkészültek, utolsó napjaikat töltik az iskolában,

így a nyolcadikosok is egyik utolsó Jó Pajtásukat vehetik kézbe. Samu belső monológja ezeket a nyolcadik osztály végi rituálékat, reményeket is megidézi. Ezt a soha vissza nem térő pillanatot és érzést, helyzetet érzékelteti a maga módján, kissé ironikusan, máshol már-már lírai leírással az elbeszélő-főhős.

Én sajnos kifogytam a Vörösmarty- és Kazinczy-idézetekből, de a tanév végéig várlak titeket másfajta, remélhetőleg izgalmas szövegekkel az Iránytű oldalain.

Herédi Károly

Mi a tornádó?

A tornádó pusztító erejű forgószelel. A hevesen örvénylő légoszlop a viharfelhőből indul ki, és a földfelszínnel érintkezik. Egy tornádó átlagosan 2-3 percig tart. A tornádók kialakulásának első fázisa az örvénylő fázis, amikor megszületik a felfelé mozgó levegőből (amelyből maga a viharfelhő is kialakul). Ekkor jön létre jellemző tölcser formája is. A következő fázisban az örvény eléri a földet. Ezután gyorsan következik a legpusztítóbb időszak. A törmelék, amelyet a földről szívott fel a vákuum, sötétre színezi a tölcser alsó részét.

A szélső sebesség a legvadabb tornádókban túllépheti az 500 km/órát. A tornádók átlagos szélessége 400–500 méter. Általában 6-8 km-en át érintkeznek a felszínnel (a leghosszabb ismert tornádó nyom azonban 350 km-es). Egy átlagos tornádó 50-60 km/órás sebességgel halad, de minden évben megfigyelnek olyanokat is, amelyek szinte egy helyben állnak, vagy éppen 90-100 km/h sebességgel robnak.

Egy közepes erejű tornádónak nem okoz nehézséget a levegőbe emelni 500–800 kg-os tárgyakat.

Hogyan emel fel tárgyakat a tornádó?

Néha olyan esetekről is hallani, hogy halak, szalamandrák, békák hullottak az égből. Ilyen úgy fordulhat elő, hogy a tornádó víz felett halad el, és onnan felszippantja az élőlények egy részét. Elvileg nem is a tornádó emeli fel a tárgyakat (ahogy sokan mondják: „szívja fel”), hanem a tornádó körüli légnyomás nyomja be a tárgyakat a forgószelel közepe felé. Ugyanis a tornádó közepén alacsony légnyomás alakul ki, és a földi légnyomás ezt próbálja kiegyenlíteni. Hasonló elven működik a porszívó. A porszívó sem tud szívni, ugyanis ilyen, hogy „szívóerő” nincs. Minden a légnyomástól függ. A porszívó nyomáskülönbséget idéz elő a motortérben, és a külső légnyomáskülönbség tolja be a port a porszívóba.

Hogy születik a szivárvány?

A szivárvány akkor alakul ki, ha a levegőben lévő vízcseppek a napfény alacsony szögéből éri. Akkor a leglátványosabb a jelenség, amikor az égbolt felét még felhők borítják, a szemlélő pedig a napnak háttal áll. Így a kialakuló szivárvány élesen elválik a mögötte lévő sötétebb háttértől, olyan, mint egy színes félkarika. Legbelül kék, azután van benne sárga és zöld, kívül vörös színű.

A szivárvány színeit a fehér fény szétszóródása okozza, amint az áthalad az esőcseppeken. A fény először az esőcsepp felületén törik meg, az esőcsepp túlololdalán visszaverődik, majd kilépéskor ismét törést szenved. Ezt azt eredményezi, hogy igen változatos szögben léphet ki a fény, a legerősebb 40-42° körül távozik.

A kék fény (aminek kicsi a hullámhossza) nagyobb szögben törik meg, mint a vörös (ami a legnagyobb hullámhosszú látható fény), és mivel a csepp hátuljában található a fókuszpont, ezért a vörös lesz az ív külső szélén, a kék a belsőn. A közhiatedellel ellentétben a fény a csepp hátulján nem szenved el teljes visszaturkózódást, a fény egy része kilép.

Tudod-e?

Tudtad-e, hogy Singapore-ban már az első tettenérés alkalmával akár 1000 dollár büntetést is kiszabhatnak a szemetelőkre? A visszaesők ennek dupláját és közmunkára fogást kaphatnak.

Tudtad-e, hogy a legfalánkabb állat az észak amerikai selyemlepke? Hernyója születési súlyának 86 ezerszeresét falja fel életének első 56 napja alatt. Egy ilyen étvágyú, 3,2 kilogrammos csecsemő életének első hete során 273 tonna ételmelet fogyasztana el.

Tudtad-e, hogy a leglassúbb repülő madár az amerikai erdei szalonka, valamint az Euráziában honos erdei szalonka? Nászrepülésekor 8 km/óra sebességgel is megtartja a repülési magasságot.

Tudtad, hogy az intenzív mezőgazdasági tevékenység során talajba jutó nitrát-vegyületek és növényvédő szerek nagy területek felszín alatti vízkészleteinek elszennyeződését okozzák?

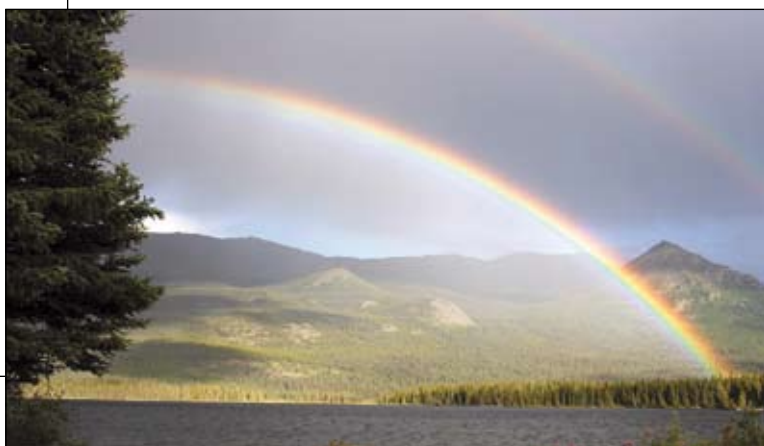
Tudtad, hogy az emberek több mint hatoda nem jut egészséges ivóvízhez? A felmérés szerint 1,1 milliárd ember ivóvízellátása nem kielégítő, vagy a rendelkezésre álló víz minősége, mennyisége elégtelen. Kérdés, hogy a vajdasági elszennyeződött vizet ide sorolták-e?

Tudtad-e, hogy a kacsa hápogás nem visszhangzik? Senki sem tudja, miért.

Tudtad, hogy a gyártási folyamatból hat veszélyes anyagot (ólom, kadmium, higany és más nehézfémek) száműzték?

Tudtad, hogy a vizek élővilágára fenyegető hatással lehet nem csupán az oxigénhiány, de az oxigéntelítettség is? Ez a túlzott algásodás a vízvirágzás következménye lehet. A sok alga több oxigént termel, mint ami a vízhőmérsékletnek megfelelne. Az oxigéntelítettség pedig a halakra veszélyes „buborékbetegséget” és pusztulást okozhat.

A magyar történelem legnagyobb csatái (15. rész)

A magyar történelem háborúkban és csatákban gazdag ezer esztendejét számtalan ütközet határozta meg. A magyarság harcolt már rögtön honfoglalása után a németekkel, később az ázsiai támadókkal, így a besenyőkkel, tatárokkal, törökökkel, majd a függetlenségét fenyegető osztrák és orosz hadakkal is. Volt amikor győzött, volt amikor veszített. Ez a tanulmány 20 csata bemutatásával igyekszik egy összefoglaló áttekintést adni a magyarok ütközeteiről a honfoglalás korától egészen a második világháborúig. A történelemcikk.hu alapján ebben a félévben bemutatjuk a következő csatákat: pozsonyi (907), muhi (1241), rozgonyi (1312), nikápolyi (1396), várnai (1444), rigómezei (1448), mohácsi (1526), mezőkeresztesi (1596), szentgotthárdi (1664), nagyharsányi (1687), trencsényi (1708), győri (1809), pákozdi (1848), segesvári (1849), temesvári (1849), königrázi (1866), isonzói (1915), gorlicei (1915), alföldi páncéloscsata (1944), balatoni csata (1945).

A königrázi csata

A csata ideje: 1866. július 3.

A csata helyszíne: Csehország északi részén, Sadova és Königrätz városok közelében (utóbbi neve ma: Hradec Králové).

Harcoló felek: Az egyik oldalon a Helmuth von Moltke tábornok vezette porosz hadsereg állt, velük szemben a Benedek Lajos tábornok vezette osztrák-szász-magyar haderő sorakozott fel.

Az összecsapó erők nagysága: A poroszok 221 ezer katonával és 702 ágyúval jelentek meg a csatatéren, a császáriak pedig 206 ezer fővel (ebből 184 ezer volt osztrák, 22 ezer szász nemzetiségű) és 650 ágyúval rendelkeztek.

A csata lefolyása: A német egység megvalósításáért folytatott versengés során került egymással szembe Ausztria és Poroszország. 1866 júniusában Helmuth von Moltke tábornok hat különböző vasútvonalat igénybe véve három hadsereget telepített a Habsburg Birodalom határára, ami meglepetésként érte a késülő osztrákokat. Az osztrák főparancsnok, Benedek Lajos tábornok (aki nemzeti hősi hírnevét az 1859-es solferinói csatában szerezte) nem számított ilyen gyors összpontosításra. Néhány kisebb vereség után csapatait a csehországi Königrätz és Sadová között vonta össze. Benedek seregének felállása elavult, idejétmúlt 18. századi modellnek felelt meg. A sereg hátát az Elba folyó védte, a tartalék túl közel helyezkedett a főerőkhöz, így az osztrák csapatokat semmi sem védte a veszélyes bekerítéstől. A három porosz hadsereg három irányból közeledett. Az osztrákok ellentámadásba mentek át, hogy visszaszerezzék az elveszített területet, de

vesztükre, mert így frontálisan kellett megütköznük a képzettebb, hátultöltős, gyújtószegek puskát használó porosz gyalogsággal. Ezek a gyorstüzelő fegyverek komoly előnyt biztosítottak a csatatéren.

Halottak száma: A poroszok 1900 halottat vesztettek, a császári csapatoknak pedig 5735 katonája esett el. (Ezen kívül 22 ezer ember került hadifogságba.)

Győztes fél: Poroszország

A csata jelentősége: A csata kimenetele egyben eldöntötte a háborút is. Az 1866. augusztus 23-án Prágában megkötött békeszerződésben az Osztrák Császárság a Porosz Királyság javára lemondott a német egység megvalósításáról, az Olasz Királyságnak pedig átengedte Veneto tartományt (Velencét).

Gorlicei áttörés

A csata ideje: 1915. május 2-5.

A csata helyszíne: Galícia tartományban Gorlice helyiség mellett, ami ma Lengyelország déli részén fekszik, közel a szlovák-lengyel határhoz.

támadásokat, Lengyelországban pedig az oroszok óriási erőkkel fenyegették a Német Birodalmat. Mindezek mellett a Monarchia óriási veszteségeket szenvedett, amikor a keleti front déli szakaszán 1915. március 22-én féléves küzdelem után elesett Przemysl erődje is. A veszteség azért annyi előnnyel járt, hogy a Monarchiának nem az oroszok számára kedvező terepen kellett indítania ellentámadásait. Egy offenzívára szükség is lett volna, hiszen a március 20-i húsvéti csata után az oroszok már Máramarosban jártak, a cári siker pedig arra sarkallta a központi hatalmak bizonytalan szövetségeit, Olaszországot és Romániát, hogy a Monarchia ellenében lépjenek hadba. Mackensen Tarnow és Gorlice között április 21. és 27. között, három részre osztva seregét, felkészült a támadásra. A terv szerint az offenzívát a német főerők kezdeményezték, ezt a balszárny biztosította, mialatt a jobbszárny feladata Przemysl visszafoglalása volt. A sikeres tüzérségi támadás után május 2-án megindult a támadás, mely Gorlice mellett áttörést ért el, elsöpörve a gyalogsági fölény révén az orosz állásokat. Az olasz és román tárgyalások miatt II. Miklós cár megtiltotta a visszavonulást, az

Harcoló felek: Az egyik oldalon az August von Mackensen tábornok vezette osztrák-német-magyar csapatok álltak, velük szemben a Radko Dimitriev tábornok vezette orosz cári csapatok sorakoztak fel.

Az összecsapó erők nagysága: Az oroszok 357 ezer fővel képviseltették magukat, az osztrák-német-magyar haderő összlétszáma 191 ezer volt.

A csata lefolyása: Az első világháború még egy éve sem tartott, amikor 1915 tavaszára a központi hatalmakat már megérintette a vereség szele. Nyugaton a franciák megállították a német

Ivanov vezette oroszok a kedvezőtlen viszonyok ellenére sem hátrálhattak meg, becslések szerint 400 000 főt veszítettek csak 1915 májusában.

Halottak száma: pontosan nem ismert. Az orosz veszteségek százezres nagyságrendűek voltak.

Győztes fél: Németország és a Monarchia

A csata jelentősége: A háromnapos offenzíva után a cári csapatok elvesztették a reményét annak, hogy a Monarchiát békére kényszeríthetik. Ez a diadal sem bizonyult elegendőnek ahhoz, hogy 1915. május 23-án Olaszország ne lépjen háborúba a központi hatalmak ellen.

Újdonságok lemezlovasoktól

Az alábbiakban olyan ismert DJ-ekről szólunk, akik nemrég újdonságokkal lepték meg a rajongóikat.

Új együttműködés, új felvétel

David Guetta francia DJ-producer ismét új felvételt jelentetett meg, amely egy új együttműködés eredményeként jött létre. A Stay (Don't Go Away) című dalt a sztár DJ ezúttal Raye angol énekes-dalszerzővel valósította meg. A londoni születésű Raye, valódi nevén Rachel Keen hangja ismerős lehet az elektronikus zene kedvelőinek, hiszen az énekesnő már nem először dolgozott ismert lemezlovassal. Korábban Jonas Blue By Your Side és Jax Jones You Don't Know Me zeneszámaiban hallhattuk. David Guetta tavaly adta ki hetedik lemezét, amely a 7 címet kapta, és habár ez egy dupla album, a DJ már idén több újdonsággal is jelentkezett. Februárban a Brooks & Loote párossal adta ki a Better When You're Gone zeneszámot, márciusban pedig a Tom Staarral készített This Ain't Techno. Természetesen a 7 című lemeze első felén található dalok kapcsán is társult hírességekkel. A közreműködők listáján szerepel többek közt Anne-Marie, Sia, Bebe Rexha, J Balvin, Jason Derulo, Nicki Minaj, Martin Garrix, Justin Bieber, Jess Glynne, Steve Aoki és G-Eazy. A lemez második részének zeneszámaikat viszont Jack Back néven készítette el, ezzel pedig egy másik oldalát akarta megmutatni.

Új dalhoz új videoklip

Robin Schulz német DJ-producer nemrég az All This Love című dallal jelentkezett, amelyben Harloe, valódi nevén Jessica Ashley Karpov amerikai R&B énekesnő működik közre, a zeneszámmal pedig egy videoklipet is társítottak. Jessica Karpov egyébként zeneszerzőként is tevékenykedik, és világsztároknak is írt már dalokat, például Charlie XCX-nek, Kelly Clarksonnak és Britney Spearsnek. Robin Schulz új dala nagy nézettséget produkál a videómegosztókon. A sztárlemezlovas tavaly a Speechless című zeneszámmal jelentkezett, amely szintén népszerű lett a rajongói körében. Ezt a dalt Erika Sirola kanadai- finn énekesnővel rögzítette. Robin Schulz legutóbbi, sorrendben harmadik lemezét, az Uncovered címűt 2017-ben adták ki, és ekkortájt egy film is megjelent a német lemezlovasról. Egyébként az album előfutára a Shed a Light című dal volt, amelyet David Guettával készített. Magyar rajongói legnagyobb örömére Robin Schulz június 28-án fellép a soproni VOLT fesztiválon.

Új lemezt adtak ki

A Tom Rowlands és Ed Simons lemezlovasok alkotta The Chemical Brothers angol elektronikus popduó négy éve nem jelentkezett új lemezzel. Sorrendben kilencedik albumuk, a No Geography a múlt hónapban jelent meg. A zenei hírekből megtudhattuk, hogy a lemez már a készülését illetően is különleges, a duó ugyanis kétszer futott neki felvételének. A munkakörülmények sem voltak mindennapiak. Már meglévő stúdiójukban kialakítottak még egy szobát, ahová bepakolták a Rowlands padlásán porosodó régi felszerelésüket, amelyet az első két albumuk felvételéhez használtak utoljára, több mint húsz évvel ezelőtt. A kísérleti helyszín tökéletesnek bizonyult arra, hogy legalább annyira izgalmas lemez szülessen, mint a korábbiak. A címadó dalban például megidézik a hatvanas évek egyik legkülönlegesebb szolgáltatását, a Dial-A-Poemet. Ennek ötlete John Giorno költő és a beatkorszak egyik meghatározó alakja, William Burroughs fejből pattant ki, a lényege pedig az volt, hogy aki a Dial-A-Poem telefonszámát tárcsázta, annak lejátszottak egy véletlenszerűen kiválasztott versfelvételt.

Összeállította: Lukács Melinda

Hollandia nyert

Nemrég zajlott le az Eurovíziós Dalfesztivál, amelyet idén Izraelben tartottak, miután Netta a Toy című dalával megnyerte a tavalyi versenyt. Az idei megmérettetés döntőjét is két forduló előzte meg. Az elsőben lépett fel a Magyarországot képviselő Pápai Joci Az én apám című dallal, de nem jutott be a döntőbe. Pápai Joci egyébként visszatérőnek számított, hiszen 2017-ben is versenyzett a dalfesztiválon, akkor a nyolcadik lett. Szerbiát idén Nevena Božović képviselte a Krana című zeneszámmal, amellyel továbbjutott, végül pedig a 17. helyen végzett. Nevena Božović is visszatérő, 2013-ban a Moje 3 lánytrío tagjaként versenyzett, de akkor nem jutottak tovább az elődöntőtől. Idén a volt Jugoszlávia országait nézve Montenegró és Horvátország nem lett döntős. Szerbia mellett Szlovénia és Észak-Macedónia versenyezhetett a győzelemért. A legjobb helyezést az utóbbi érte el. Észak-Macedónia nyolcadik lett, és ezzel először került be a legjobb tíz közé. A verseny végeredménye nagyjából a prognózis szerint alakult. Hollandia nyert, a második Olaszország, a harmadik Oroszország, a negyedik Svájc, az ötödik Norvégia, a hatodik Svédország, a hetedik Azerbajdzsán, a nyolcadik ugyebár Észak-Macedónia, a kilencedik Ausztrália, Izland pedig a tizedik. Hollandiát Duncan Laurence képviselte az Arcade című dallal. A döntő sztárfellépője Madonna volt.

Elpusztult Grumpy Cat

Nemrég elpusztult Grumpy Cat, a morcos macska, amely valószínűleg internetszenzációként számított. Grumpy Cat, eredeti nevén Tardar Sauce, illetve Tartárszós 2012 áprilisában született, sajnos több fejlődési rendellenességgel. Ezek között volt törpe termete mellett alsó állkapcsának deformitása is, amitől azt a benyomást keltette, mintha folyton mérges lenne. A hátránya az előnyévé vált, miután a róla készült képek bejárták a világot és internetes mémme, ezáltal pedig a világ legismertebb macskájává tették. Grumpy Cat később számos reklámban is szerepelt, és gazdaggá tette a gazdáját, Tabatha Bundesent, aki bátran otthagyhatta pincérmői állását. Grumpy Cat vesztét végül húgyúti fertőzés okozta. Rajongói úgy emlékeznek rá, mint a folyton morcos macskára, amely millió arcára csalt mosolyt.

Rekordnézettséget produkált

2011-ben kezdték el sugározni a George R. R. Martin A tűz és jég dala című regényfolyamán alapuló sorozatot, a Trónok harcát, amely az évek során óriási népszerűsége tett szert. Nem is csoda, hogy rengetegen várták, miként fejeződik be ez a nagyívű történet. A széria utolsó, nyolcadik évada sokáig tartotta lázban a rajongótábort. Az évad első részét végül április közepén sugározták, a sorozat fináléjára, a legutolsó részre pedig május 19-én került sor. Az új részek megosztották a nézőket. Egyesek szerint hemzsegték benne a bakik, az egyik legnagyobb egy Starbucks-os kávé pohár volt, amely azonnal szemet szúrt a sorozat kísérőinek. Habár az utolsó epizóddal sem maradéktalanul elégedett számos rajongó, mégis rengetegen nézték meg. Az HBO közzétette a nézettségi adatokat, amelyekből kiderült, hogy a finálét 19,3 millióan követték nyomon valamely platformjukon, így büszkén adták hírül, hogy ez lett minden idők legnézettebb sorozat-része. A korábbi csúcstartó a Maffiózók volt.

Várható a negyedik rész is

Nemrég kezdték el vetíteni a mozik a Chad Stahelski rendezésében készült John Wick: 3. felvonás – Parabellum akciófilm, amely már a bemutatása idején minden elvárást felülmúlt. A nézettséget illetően erősebben nyitott, mint a két előző rész. A Parabellum a filmsorozat eddigi legjobban kezdő epizódja Észak-Amerikán kívül is. A film főszereplői Keanu Reeves, Halle Berry, Mark Dacascos, Ian McShane, Lance Reddick, Laurence Fishburne és Anjelica Huston. Mivel a John Wick újabb kalandjaira rengetegen voltak kíváncsiak, és a Parabellum elég sok szálát hagyott elvarratlanul, a filmkészítők bejelentették, hogy tervbe vették a 4. fejezetet is, amelyet vélhetően 2021. május 21-én mutatnak be. Keanu Reeves egyébként nem sokáig ül a babérjain, Alex Winterrel a Bill és Ted harmadik részének a forgatását kezdi meg, mivel az várhatóan jövő év nyarán, augusztus 21-én kerül a mozikba. Keanu Reeves egy interjúban azt is mondta, hogy ami őt illeti, készen áll arra is, hogy újra megformálja John Constantine szerepét. A 2005-ben bemutatott Constantine – A démonvadász először nem teljesített túl jól, de azóta egyre több rajongója lett. Elmondása szerint a színész nagyon szereti a karaktert, akárcsak a film világát, így hatalmas lendülettel vágná bele újra a munkába. Sajnos a készítőik még nem erősítették meg, hogy erre nyitottak lennének.

Jelige: „Ifi szerelem”

Kedves Bizi! Nagyon szeretem a Jó Pajtást olvasni, benne a Bizalmas sorokat is. Én két problémával is szembesültem, amivel igazából nem tudtam mit kezdeni, mert szerelmi problémák ezek. Az első az, hogy megtetszett egy fiú a táncon, ahova az egyik unokatestvéremmel járok. Az unokatestvérem megtudta a többiektől, hogy tetszik a fiú, és elárulta neki, hogy belezúgtam, és azóta a fiú felém se néz, amikor csak teheti, elkerül. Mit tegyek, hogy újra normálisan viselkedjen velem?

A másik problémám az, hogy az osztályomból, nem egy, hanem 3 fiúba vagyok szerelmes, ők pedig: K, P, és A. Az első helyen nálam A áll. Kitűnő tanuló. Jó barátok vagyunk, és nagyon jól megvagyunk, jól megértjük egymást. Sokszor egymás mellé ültetnek bennünket a tanárok. Arról, hogy mennyire tetszik nekem, nem merek neki egy szót se szólni, félek hogy elutasít. Második helyezett nálam, „K”, aki nem olyan jó tanuló, de vele is jól megértjük egymást. Harmadik helyezett „P”, akivel nagyon régóta ismerjük egymást. Óvodába is együtt jártunk. Ő a legrosszabb tanuló közülük. A pletykafészkek állandóan történeteket találnak ki rólunk, szövegetik a pókhalót minden nap. Osztálytársak vagyunk, de mind a három fiú néhány hónappal idősebb nálam. Anyu szerint én még fiatal vagyok ahhoz, hogy szerelmes legyek bárkibe is. Kérlek, segíts, mit tehetnék?

Válasz:

Úgy látom, igencsak zűrzavaros a szerelmi életed! Húzd be a kéziféket, lassítsd a tempót! Tudnod kell, hogy egyszerre több személy is tetszhet, és ez, mondhatjuk úgy is, normális dolog. De az már fura helyzet, ha valaki egyszerre három fiúba is „szerelmes”. A te esetében inkább szimpátiáról, vonzalomról beszélhetünk. Ez, vagyis a szimpátia, a vonzalom csak az első lépés a mélyebb érzelem felé. Utána egy ismerkedési időszak következik, amikor kiderül, hogy a vonzalom megmarad-e vagy eltűnik, mint ahogyan a te esetében is meg fog történni. Egykettőre az derül majd ki, hogy már újabb fiúkért fogsz rajongani, és a mostani befutók lekerülnek a dobogóról. A szerelemnek, hogy szerelem lehessen, kölcsönösnek kell lennie. Nem elég, hogy te vonzódsz a fiú iránt, a fiúnak is éreznie kell irántad vonzalmat, te is kell, hogy tetszél neki. Én nem vagyok biztos abban, hogy a felsorolt dobogósok is ugyanúgy gondolják, mint te, vagyis hogy a járásról gondolkodnak veled kapcsolatosan. Nem tudjuk, hogy keresik-e a társaságot, kedvesek-e veled, a kedvedben járnak-e, versengenek-e egymás között stb. Azért fontos tudnod azt is, hogy a szimpátiákat általában nem szoktuk rangsorolni. Jó lenne, ha elgondolkodnál azon, hogy mi a fontos számodra: az, hogy hogyan viselkedik veled a fiú, vagy hogy milyen a tanulmányi eredménye. Hidd el, ha úgy igazán tetszeni fog valaki, és te is teljes mértékben (testileg, érzelmileg és értelmileg is) készen állsz majd, érett leszel a szerelemre, akkor nem lesz kételyed afelől, hogy kibe is vagy szerelmes. Addig is inkább, BARÁTKOZZÁL mindenkivel, így tanulgasd, gyakorold az ismerkedést, a vonzalom jeleinek felismerését, a másik nemmel való viselkedést, amit általában barátkozás útján tanulunk meg az életben.

Ui.: Ami a táncos fiút illeti, viselkedj vele úgy, ahogyan korábban is tetted. Legyél vele kedves és közvetlen, és mindketten túlteszitek magatokat majd a dolgon, minden megy majd a maga útján.

Jelige: „Tini Tina”

Kedves Bizalmas! Kérlek, segíts, mert nagy gondban vagyok! Nemrégiben elkezdtem járni egy fiúval, aki nagyon, de nagyon tetszik! Azóta rengeteg a gondom a legjobb barátommal. Hetedikesek vagyunk, és kicsi korunk óta elválaszthatatlanok voltunk. Amikor a fiúval találkozok, a barátnőm napokig duzzog, nem beszél velem. Már azt is mondta, hogy ez a fiú fontosabb számomra, mint ő, a legjobb barátnő. Mindketten tisztában vagyunk azzal, hogy a féltékenység beszél belőle. Javítani szerettem volna a kapcsolatunkat, és hívtam, hogy menjünk valahova hármásban, mert szerintem, ha jobban megismeri a fiút, meg fog változni a véleménye is róla. Sajnos a közös találka rosszul sült el, mert sértegette a fiút. Nem tudom, mit tegyek, mert mindketten fontosak a számomra.

Válasz:

Kedves Tini Tina, sajnálom, hogy így állnak körülötted a dolgok, mert egyáltalán nem irigylésre való a helyzeted! Vannak, akiknél könnyebben megy az új helyzetekhez való alkalmazkodás. És persze nemcsak az alkalmazkodás, hanem az ÉLET hozta változások elfogadása is. Vannak azonban olyanok is, akiknél ez nagyon nehezen megy, és a barátnőd ebbe a csoportba tartozik. És persze, bizonyos dolgokra meg is kell érni. Javítani a helyzeten csak egy komoly beszélgetéssel tudsz. Ezért minél előbb le kell ülnöd beszélgetni a barátnőddel. Őszintén mondd el neki, hogy mit érzel iránta, és milyen nagyon fontos számodra a barátságotok. Mondd el neki, hogy továbbra is ő a legjobb barátnőd, bárhogyan is látja ő ezt ebben a pillanatban. Ma veled történt meg a szerelem, holnap pedig ő lesz az, aki hanyagol téged a nagy Ő miatt, akivel majd, úgy ahogyan most te, szeretne kettesben lenni. Ha mindketten fontosnak tartjátok a barátságotokat, akkor találotok elegendő időt és szeretetet egymás számára is.

Ha továbbra se változik meg a helyzet, akkor sajnos szét kell, hogy váljanak utaitok. Te jobbra, ő balra! De ne feledkezz meg arról, hogy a többi barátnőddel nap mint nap ápdol a barátságot, mert a szerelem mellett mindenki életében nagyon fontosak a barátnők, barátok is.

Jelige: „BF”

Kedves Bizalmas sorok! Jó Pajtás-előfizető vagyok harmadikos korom óta. Mindig találok benne valami érdekeset, és volt, hogy szorgalmi ötösrre is szert tettem a segítségével, mert olyan dolgot tudtam, amit nem tanított a tanárnő, és amit a JP-ban olvastam. Eddig nem is gondoltam, hogy én is a Bizalmashoz fogok fordulni, de most jól jönne a tanács, hogy hogyan segíthetnék a barátnőmnek. Arról van szó, hogy a barátnőm szerelmes egy fiúba, mondhatom hatodikos korunk óta. Nem olyan nagyon régen a fiú nagyon durva módon adta tudtára, hogy nála nem rúg labdába. A barátnőm a szemét is kisirta miatta. Azóta, amikor találkozunk, úgy tesz, mintha ott se lenne. De ez a viselkedés nem segített rajta, mert ő továbbra is szerelmes a fiúba, és nem tudja, mit tegyen. Az egészet megkeveri a fiú is, mert azt vettük észre, hogy ez a fiú jelzéseket küld a barátnőm felé: sokat nézi, figyelni szünetekben, és mindig ott van, ahol ő. Ennek nagyon örültünk mind a ketten, mert ez azt jelenti, hogy van remény. De! A múlt héten a Facebookon nézelődtem, és ráfotóztam egy lány fotóalbumára. Néhány képen ez a fiú is ott volt nagyon boldogan a csajjal, aki melleleg az iskola legmenőbb csaja. A kép többet beszélt mindennél. Nem tudom, elmondjam-e a barátnőmnek, romboljam-e le azt a kis reményt is.

Félttem ezért is, mert a fiúk többször is megbántották. De attól is félek, hogy ha elmondom neki, megharagszik rám, és elveszíthetem a barátnőmet. Kérlek, adjál tanácsot, mi lenne a legjobb!?

Válasz:

Tudnod kell, hogy általában minden rosszban van valami jó. Itt az a jó és a haláli biztos az egészben, hogy a barátnődnék egy nagyon jó barátnője van! De! A barátnődöt nem tudod megkímélni a fájdalomtól és a kudarcoktól. A saját tapasztalatán, a saját bőrén kell megélnie helyzeteket, hogy a nagybetűs ÉLETBEN felismerhesse az ÉRTÉKET. A barátság is ilyen érték. És az őszinteség is. Vállald az illúzióromboló szerepet, azért, hogy a barátnőd szeméről lekerüljön a rózsaszín szemüveg, amelyen keresztül ezt a fiút nézi. Szembesülnie kell a ténnyel, és utána magának kell megítélnie, hogy a fiú őszinte érzésekkel és szándékkal közeledik-e feléje, vagy sem, és mire számíthat vele kapcsolatosan. Ajánld föl neki, hogy az interneten ellenőrizzék ezt a fiút, hogy róla milyen adatokat kerülnek elő. Ezt lányok és fiúk is gyakran csinálják. Kezdjétek a Google oldallal, és utána menjetek föl a Facebookra. A többit meg már te is tudod.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

TESZT

Tudsz alkalmazkodni?

Melyik tulajdonság illik rád a legjobban? Rugalmas vagy, toleráns, közvetítő vagy erőszakos? Megtudod, ha beleképzeled magad az alábbi helyzetekbe.

1. Van egy szabad délutánod. Mit szeretnél csinálni a szimpátiáddal?

- a) Mindegy. A lényeg az, hogy együtt legyünk.
- b) Egy biztos, cukrászdába nem megyek.
- c) Három javaslatot vetek fel: filmezés, számítógépes játék, görkori.
- d) Egyszerű a dolog, vagy sétálunk, vagy megyek haza.

2. Filmet néztek a társasággal, de melyiket?

- a) Nem értek hozzá. Döntsenek a többiek.
- b) Mindegy, csak sokat lehessen nevetni.
- c) Egy vígjátékot javasolok.
- d) Nagyon szeretném megnézni a Kozmikus polipok invázióját. Kár, hogy a többiek nem hallottak erről a filmről.

3. Kiderül, hogy azt a filmet, amit kinéztetek, nem lehet beszerezni.

- a) Semmi gond. Együtt csak kitalálunk valamit.
- b) Mindenben benne vagyok, de valami szörnyű filmet nem nézek meg csak azért, mert eleve filmet akartunk nézni.
- c) Javasolom a legközelebbi cukrászdát.
- d) Mindenkit rábeszélék a kedvenc filmemre.

4. Vita bontakozik ki a kedvenc filmed kapcsán...

- a) Bízom benne, hogy szót értünk. Utálok a vitákat.
- b) Minek szót pazarolni egy filmre? Annyi jó van!
- c) Mindent elkövetek annak érdekében, hogy találjunk valami kompromisszumot.
- d) Miért ne tetszene mindenkinek a kedvenc filmem? Azt hallottam, remek kritikákat kapott.

5. A szavazás döntetlen lesz. Most mit léptek?

- a) Mindnyájan megnézzük a kedvenc filmem.
- b) Semmiképpen nem nézek más. Hazamegyek.
- c) A filmet nem nézzük meg, de később találkozunk.
- d) Mit szórakoznak velem? Mindenki csinálja azt, amit én akarok, és pontum.

lalkozni, és felvállalod a legkülönbözőbb kihívásokat a barátaid társaságában. A közvetlen környezeted pótolhatatlannak tart. Tanács: Ha neked megfelel ez a helyzet, semmi gond. Ha viszont azért értesz egyet a többiekkel, mert félsz, hogy az ötleted rossz, baj van. Tanuld meg, hogy ki kell mondanod azt, amit gondolsz.

A legtöbb b válasz: Toleráns

Szereted a csoportos életet, és szívesen tekintetbe veszed mások gondolatait. Képes vagy hangot adni a gondolataidnak. Tanács: Amiben az ember hisz, azért harcolni kell, de a harcban sose a makacosság irányítson.

A legtöbb c válasz: Közvetítő

Született diplomata vagy. A konfliktusokat a józan ész szerint próbálad megoldani. Tanács: Fontos, ugyanakkor hálátlan szerepet töltesz be. A viták eldöntésében kulcsszereped van, de vigyázz, ami az egyiknek jó, a másiknak rossz.

A legtöbb d válasz: Erőszakos

Nem viseled el, ha valaki nemet mond neked. Ha valaki ellentmond neked, annak nagy pechje van. Tanács: A barátaid nem szívesen töltenek veled hosszabb időt, bár díjazzák vezetői képességeidet. Engedd, hogy ők is elmondják véleményüket.

Értékelés

A legtöbb a válasz: Rugalmas

Gyakran úszol az árral, alkalmazkods az többség akaratahoz, és ez nem is okoz gondot számodra. Szeretsz különböző dolgokkal fog-

Skandináv rejtvény

Rejtvényünkben a magyar történelem jeles alakjának nevét rejtettük el.

Ezt kell megfejtenetek!

	JÓKAI REGÉNY	▼	EUROPÁI ORSZÁG	▼	TANULÓ	▼	ÖNTELT	▼	▼	▼	SZARVÁRA SZÜR LADIK KATALIN	▼	DÚS BETŰI	◆	
	ZAMBIA		VALÓ		ITTRIUM		FAGY SZERBÜL							ŐSI	
	NAGYON ÖREG	▶			BESÚGÓ	▶								▼	
	NYELES CUKORKA	▶	NY						EZ	▶	ÉNEKES DRÁMAI MŰ	▶	URÁN SZÓ-TOLDALÉK, FORDÍTVA	▶	ARATÓ-ESZKÖZ VOLT
KÉN	▶		AZ ARANY MÉRTÉK-EGYSÉGE	▶	... AZ IS	▶				PÉNZ ELLENÉBEN ADOTT TÁRGY FÜSZER	▶			KELET	▶
SZERB ELŐLJÁRÓ TARKA NEPIESEN	▶		OROSZ FOLYÓ	▶			ABÉCÉ KEZDETE TÖRÖK NÉV	▶			SUGÁR	▶	HASADÓ KÖZET		▼
	▶		ALATTOMOS	▶			KELETI TÁBLAJÁTÉK MELEG FORDÍTVA	▶			URÁN	▶	ILYEN AZ ÖREG KÉZ RANG-JELZŐ		
FORDÍTVA RÁG	▶		... UTÓ	▶			LOKÁTOR	▶						T. Z.	▶
◆	▶		DEHOGY!	▶			A 3. SZEMÉLY	▶						TAHITI	▶
	▶			▶											▼
															MÉG ANNÁL IS LEJEBB

Megfejtés: ZRINYI MIKLÓS, SZIGETVÁRI HŐS

Természetes anyagokat a szép hajszíniért

Sokszor a természet kincsei sokkal többet tehetnek a szépségünkért, mint a mesterséges kozmetikai szerek. Lássuk hát a legjobb és leghatásosabb természetes anyagokat, amelyekről hajunk szebb lesz, mint valaha.

Szőke hajra kamilla

Ha szőke a hajad, kamillával csillogóvá, élettelivé varázsolhatod. Forralj fel fél liter vizet, adj hozzá 3 evőkanál kamillateát, és várj néhány percet, míg a vízben feloldódik, s langyos nem lesz. Öblítsd át a hajad ezzel az oldattal, s viseld büszkén napszitta hatását keltető

fürtjeidet. Extra tipp: Ha egy citrom levét belecsepegteted a kamillateába, aranyszínű ragyogást kölcsönözhetsz a hajadnak.

Fekete hajra kávé

Ha fekete hajad akarod felfrissíteni, 2-3 deci kávéval öblítsd át. Hajad ettől ragyogó árnyalatot és különös fényeket kap. Extra tipp: A fekete teákból főzött készítmények növényi hatóanyagtartalmuk révén szintén óvják a hajad.

Barna hajra gesztenye

Barna hajad gesztenyével varázsolhatod csillogóvá. Készíts pépet pár szem gesztenyéből, s adj hozzá langyos vizet. Pakolásként használd. Tekerd fóliába a hajad, s tégy rá egy törülközőt. 15-20 perc elteltével mosd le. Extra tipp: Ha gesztenye helyett diót használsz, fényesebbé válik a haj.

Vibráló vörös fürtök répával

Szenvedélyes vörös frizurád lesz, ha vörös hajad 2-3 deci 100 százalékos répalevéllel öblíted át. A répában rejlő A-vitaminnak köszönhetően a hajad nemcsak szép, de egészséges is lesz. Extra tipp: Facsard egy narancs levét a répalevélhez, ezáltal C-vitaminnal s még több csillogással láthatod el tincseidet.

Hogy jól induljon a reggel!

Nehezedre esik kimászni az ágyból, rohannak a percek, s te még mindig nem tudod, mit vegyél fel, nem reggeliztél, és hol lehet a matekkönyv? Íme 8 tipp, hogy nyugodtan, összeszedetten és vidáman kezd a napod, különös tekintettel a tanév végi hajszára!

1. Még este készítsd ki a másnapi ruhádat! Rengeteg időt spórolsz meg, ha nem álmosan kell kitalálnod, mit is

vegyél fel. A leszakadt gombot is felvarrhatod este.

2. Semmiképpen ne hagyd ki a reggelit! Ha nincs időd nyugodtan leülni, kapjál be valamit útközben. Egy szendvicset, croissant-t vagy müzliszeletet akár iskolába menet is elfogyaszthatasz.

3. A könyveidet, füzeteket még este pakold be a táskádba! Ne feledkezz meg a torna- vagy edzésfelszerelésről sem!

4. Ha friss frizurára vágysz, még előző este mosd meg a hajad, így reggel csak igazítani kell rajta!

5. Tudjad, mi vár rád másnap! Gondold át még lefekvés előtt! Így igényeidnek megfelelően korábbra, vagy pár perccel későbbre állíthatod a vekkert.

6. Sose hagyd a házi feladatot vagy a tanulnivalót reggelre!

7. Hallgass olyan zenét, ami felpörget, vidámmá teszi a reggeled!

8. Ami a legfontosabb: ébredj időben, hogy legyen időd mindenre!

A számítógép rabja vagy?!

Állandóan a gép előtt ülsz? Még enni sem vagy hajlandó felállni? Ha lehetne, le sem feküdnél? Nézzük meg, pontosan milyen veszélyei vannak a túlzott számítógépes internethasználatnak.

A számítógép-függőség tünetei:

– Amikor valaki már a suliból hazafelé menet alig várja, hogy újra a számítógép elé csücsüljön.

– Amikor az illető szomorú, esetleg letört, ideges, ingerült, ha nem tud egy napig leülni a gép elé.

– A végső stádium, ha valaki már csak a számítógépre tud koncentrálni, és semmi más nem érdekli.

– Az internetfüggőknél azonos az, hogy elveszítik az időérzékletet a túlzott géphasználat közben, így eltelik olyan nap is, amikor nem jut idejük alapvető igényeik kielégítésére, tehát nem figyelnek a megfelelő étkezésre, tisztálkodásra, valamint a pihenésre.

A függőség egészségügyi hatásai:

A folyamatos számítógép-használatnak nemcsak lelki, hanem testi hátulütői is lehetnek.

– A gép előtt görnyedve könnyen megeshet, hogy mozgáshiány lép fel a szervezetben, ami elhízáshoz vagy fogyáshoz vezethet.

– Mivel a szemet használjuk a legtöbbet, így az jelentősen károsodik a sok képernyőnézetéstől.

– A görnyedt ülés, a szabálytalan testtartás következtében a gerinc elgörbül, a csontok elgyengülnek.

– A vérkeringés működése károsodik.

– Álmatlanság, kialvatlanság alakulhat ki.

Amennyiben valakinél a felsoroltak közül bármelyik is igaz, komolyan gondolja át, hogy mennyi időt is tölt valójában az internet előtt egy nap, és mennyire képes elszakadni a számítógépétől. Lehet, hogy sokkal hasznosabb lenne, ha inkább elmennének a haverokkal ide-oda császkálni, vagy elővennétek egy jó könyvet, és olvasnátok. Vagy csak üljtek le közösen a családdal, és nézzetek meg egy érdekes filmet. Higgyétek el, sokkal hasznosabb, mint görnyedten ülni a számítógép előtt, és közben nem foglalkozni semmivel sem.

Csak óvatosan, kullancs-veszély!

A nyár nemcsak a felhőtlen vakációzás, a jó idő és a pihenés ideje, hanem a kullancsszezoné is. Ügyelnünk kell arra, hová és hogyan megyünk már májusban-júniusban is, de júliusban különösen óvatosnak kell lennünk, mert ekkor kelnek ki azok a kullancslárvák, amelyek méretük miatt szinte észrevehetetlenek, ezért rendkívül veszélyesek.

Ha szeretsz a természetben járni, sétálni, kirándulni, legyél óvatos: ezek a kisméretű rovarok felelősek az agyvelő- és agyhártyagyulladás vírusáért az emberben, míg a kutyákban a babezia nevű egysejtű élősködőt terjesztik. A kutya szőrét ezért ajánlott levágni, vagy kullancsriasztó nyakörvet kell rá feltenni.

Nagyon fontos, hogy akkor is védekeznünk kell, ha nem látunk kifejlett kullancsot a természetben. A szakemberek az oltást, illetve a kullancsirtó szereket javasolják védekezésre, de ugyanilyen fontos a könnyen átvizsgálható ruházat is, valamint érdemes elkerülni a vadak által látogatott helyeket is.

A kullancs egyébként az atkák egyik alrendje, vérszívó parazita. Szájszervéből fejszerű képződmény alakult ki, ezen viseli a szipókának nevezett szervét.

Szaglószerve az elülső lába végén van. A magasban várakozó rovar áldozatának melegét, szagát és a kilélegzett levegő szén-monoxid tartalmát érzékelve támad. Érzésteleníti a bőrt, és azután szúrja bele sajátos, nyílhegyhez hasonló ormányát, majd odaragasztja magát.

Ha kullancsot fedezünk fel a természetjárásból hazatérve, mihamarabb távolítsuk el, mert minél több ideig bennünk van a kullancs, annál nagyobb a fertőzés esélye. A kullancs eltávolítása történhet körömmel, csipesszel, de vigyáznunk kell azonban néhány olyan módszerrel, melyeket a néphagyomány őriz. Ne kenjük be például a kullancsot a lélegzését akadályozó folyadékkal (pl. olajjal), mert a fulladozó élősködő visszaöklendezi a fertőző vért. Óvakodjunk a potroha megnyomásától is.

Az viszont nem gond – a közhiedelemmel ellentétben –, ha beszakad a kullancs szipókája, mert a szálkához hasonlóan kilöködik a bőrből, és nem okoz további kárt a szervezetben.

Tartsd magad fitten!

Egy felmérés kimutatta, hogy azok a fiatalok, akik fitten tartják magukat, magasabb IQ-val rendelkeznek, emellett egészségesebbek és vonzóbbak. Most, hogy nyakunkon a nyár, a szabadban is formába lendülhetsz, például:

Játékkal

A játék nem csak gyerekeknek való, mert rengeteg tevékenység van, ami lehetővé teszi, hogy miközben jól érzed magad a barátaiddal, csapatjátékot tanulj, javítsd a versenyképességedet, új dolgokkal ismerkedj meg és javíts az erőnléteden. Gólt löni egy meccsen, kosarat dobni vagy akár egy trambulínon ugrálni nemcsak remek szórakozás, de jó testedzés is.

Házimunkával

Kötelességetek segíteni a szüleiteknek: a kerti munka vagy egyéb tennivaló a ház körül meglepően jó testedzés lehet. Csináld a régi módi szerint: kapcsold ki

a motoros fűkaszálót, használj inkább kézi kaszát!

Séta, biciklizés és futás

Bárhová is kell menned, próbáld elszakadni a közlekedés automatizált formáitól: ha van időd és kivitelezhető, inkább séta, vagy kocogj az úti célodhoz. Vagy ha nagyobb távolságokról van szó, bicajozz!

Strandolással

Ezen nem azt értjük, hogy egy napos strandon heveréssz, hanem próbáld ki olyan sportokat, mint a strandröpi, esetleg a vízilabda, vagy tanuld valami izgalmasabbat, például szörfözni.

Túrázással

Ez egy másik remek módja a formába lendülésnek, melyet barátaiddal vagy a családdal is csinálhatsz. Összeülhettek és rendezhettek egy-, esetleg többnapos túrákat, jelentkezhetek hasonló eseményekre a suliban vagy egyéb helyeken.

Három érv a levendula mellett

Nem is gondolnánk, mennyire hasznos lehet ez az illatos növény. Egy kis levendula a teába vagy a fürdővízbe, és a nyugodt hangulat garantált: a gyönyörű lila növény híres a nyugtató- és gyógyhatásáról, de vannak olyan előnyei, melyeket talán sokan nem ismernek. Az ókori rómaiak már használták a csodás aromája miatt fürdőikben, de amióta világ a világ, tisztító és gyógyító hatásáért dicsérik az orvosok. Az egyiptomiak értékes olajat készítettek belőle, és felhasználták a mumifikáláshoz, 1665-ben pedig a nagy londoni pestis után levendulát égettek az utcán, hogy megtisztítsák a levegőt. Íme, a növény három, kevésbé ismert felhasználási módja, ami neked is jól jöhet:

Pattanások

A levendulaolaj fertőtlenítő és antibakteriális hatása kitűnő megoldás a csúnya, pattanásos bőrre.

Száraz fejbőr

Ha már mindenféle korpásodás elleni sampont kipróbáltál, próbáld meg levendulaolajos vízzel átmosni a hajad, amitől a fejbőröd is újjá születik!

Csipések

Megcsípett egy bogár? A levendulából készült olaj enyhíti a viszketést, és csökkenti a duzzanatot.

A műnyelv veresége

Vannak, akik a leggyorsabban megtanulható nyelvnek tartják az eszperantót. Mivel vannak, akik tanulják, szinte élőnek is nevezhetnénk, mégis mesterséges a nyelv, hisz pontosan tudjuk, ki a szülőatyja, ki az, aki kitalálta és megteremtette. Az eszperantó a legismertebb, de vannak más mesterséges vagy műnyelvek, amelyekről talán nem is hallottál: vikto, interlingua, unitario, glosa, volapük. Az eszperantó alapjait Ludwig Zamenhof lengyel orvos publikálta 1887-ben. Bialystokban, ahol élt, a német, orosz, zsidó és lengyel közösség állandóan konfliktusban volt egymással, és ez adta az ötletet, hogy egy közös nyelv szülessen, amelynek a segítségével jobban megérthetnék egymást. Zamenhof a latin szógyökökhöz nyúlt vissza, és ezt látta el egyszerű, logikus nyelvtannal. Szinte minden európai nyelv merített a latinból, így az eszperantó szókészletből jó néhány szó ismerősnek tűnhet. A nyelv logikus szóképzési rendszere lehetővé teszi a gyors nyelvtanulást, az egyszerű nyelvtan megtanulása mellett nem kell hosszú időt tölteni a szavak magolásával.

Az „élő” nyelveket nemzedékek sora alakította, kultúra, hagyomány, történelem kötődik hozzá. Talán ezért is életképeesebbek, a műnyelvek, közöttük az eszperantó is szinte teljesen tért veszítette.

Noha változik és fogy a számuk, még mindig rengeteg élő nyelv van, mintegy 6000-re tehető a számuk, íme a főbb csoportok és főbb képviselőik a következők:

Csoportkép az eszperantisták első világtalálkozójáról. Az első sorban ül Zamenhof, az eszperantó műnyelv „szülőatyja”

Indoeurópai nyelvek

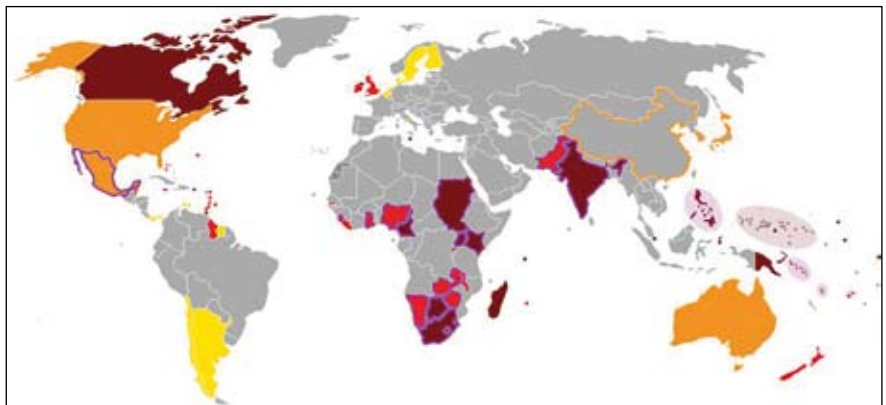
Latin és újlatin nyelvek: latin, szárd, román, olasz, friuli, francia, katalán, spanyol, portugál
Kelta nyelvek: ír, breton, walesi, manx
Germán nyelvek: norvég, dán, svéd, angol, friz, holland, flamand, német, svájci német, erdélyi szász, luxemburgi, afrikaans
Balti nyelvek: litván, lett
Szláv nyelvek: macedón, bolgár, szerb, horvát, szlovén, szlovák, cseh, lengyel, ukrán, ruszin
Az indoeurópai család önálló ágát alkotó nyelvei: ógörög, újgörög, örmény
Ind nyelvek: cigány
Iráni nyelvek: perzsa, hindi, bengáli, szingaléz

Nem indoeurópai nyelvek

Uráli vagy szamojéd és finnugor nyelvek: nyenyec/jurak-szamojéd, lapp, finn, karjalai/karél, észt, zürjén/komi-permják, votják/udmurt, magyar, osztják/hanti
Sémi nyelvek: héber, arab
Altáji nyelvek: török, azeri, mongol
Maláj-polinéz nyelvek: fidzsi, maláj
Tibeto-kínai vagy bizonytalan: kínai
Dravida nyelvek: tamil
Rokontalan nyelvek: japán, koreai
Bantu nyelvek: luba, csicseva, szuahéli, zulu

Az angol a világ közös nyelve

Jól tudjuk, aki érvényesülni szeretne a környezetében, annak ismernie kell környezete nyelvét. Ez azonban nem elég. Ha igazán haladni akarunk a korrallal, akkor beszélni kell angolul is. Nagyon is helytálló az a népi bölcsesség, miszerint ahány nyelvet beszélsz, annyi embert érsz. Az idegennyelv-tudás mostanában már alapkövetelmény nemcsak a munka, de az oktatás, és sok esetben a baráti kapcsolatok világában is. Az angol nyelv mintha kiválasztódott volna arra, hogy a világ közös nyelve legyen. Az angol az, amit mindenki megtanul, hogy érthesse és megtapasztalhassa, ami a szűkebb hazáján kívül történik. Miért fontos ez? Ajtók nyílnak meg, ahol saját ízlésünkre, világgépünkre hagyatkozhatunk, nem kell erős szűrőn keresztül információhoz jutnunk. Az angol nyelven keresztül az emberek tudnak találkozni egymással anyanyelvüktől, nemzetiségüktől és kulturális háttérüktől függetlenül. Emellett azonban a második és a harmadik idegen nyelv elsajátítására is érdemes energiát szánni. Rengeteg, több milliárd ember él a Földön, aki nem beszél angolul. Olyan országok, mint Kína, vagy Japán egyre inkább előtérbe kerülnek a tudomány, a technológia, az oktatás, és a gazdaság területén, és nem vitathatjuk el igényüket, hogy szeretnék

Az angol nyelv a világban: piros – egyedüli hivatalos, bordó – hivatalos, narancs – gyakorlatilag hivatalos, sárga – sokak által használt, lila keret – hivatalos státusza ellenére kevesen ismerik, narancs keret – sokan olvasnak és írnak, de kevesen beszélnek

saját nyelvüket is érvényesíteni. Az azonban biztos, hogy egy-egy népet, nyelvi közösséget – nem feltétlenül az embert – a nyelven keresztül lehet igazán megérteni, felfedezni és hozzá közel kerülni. Lássunk néhány érvert amellet, hogy miért tanuljunk meg az angolon kívül további nyelveket is:

1. A világ 92 százaléka nem beszél angolul, és például kb. egymilliárd ember anyanyelve a kínai, szemben a kb. 350-400 millió angol anyanyelvűvel.
2. A nyelvtanulás fejleszti szellemi képességeinket és folyamatos gondolkodásra ösztönöz.

3. Elérhetővé és befogadhatóvá válik a nemzetközi és helyi média, filmek, írások, melyek segítenek látókör tágításában és a különböző vélemények megértésében.

4. Érthetővé és átérthetővé válnak a kultúrák jellegzetességei, kitisztul a népek karaktere, gondolkodásmódja, az őket befolyásoló mechanizmusok.

5. Nézhetsz filmet szinkron és zavaró feliratozás nélkül is.

6. Olvashatsz irodalmat eredeti nyelven, ami további örömforrás lehet. Ki tudja, talán egy eddig ismeretlen külföldi író válik a kedvenceddé.

Alig százéves a robot

Mi köze a jobbágyok által a földhasználat jogáért cserébe végzett munkának a programozott elektromechanikai szerkezetekhez – Több és kevesebb, mint gondolnánk

A robot kifejezés Karel Čapek R.U.R. (Rossumovi univerzální roboti – Rossum univerzális robotjai) című színdarabjából vált ismertté. A darabban emberszerű robotok szerepelnek (ezeket ma androidoknak nevezünk): a történetben van minden, amit egy hasonló történetről várhatunk: robotok lázadása, szerelem stb., de tulajdonképpen azt a filozofikus kérdést feszegeti, hogy mi teszi az embert emberré.

Ki volt Karel Čapek?

Magas intelligenciával és humorral írt különböző témákról a mai Csehország területén élő Karel Čapek (1890–1938), testvére, Josef festő és író volt. Könyveit leginkább az érdekességük és a pontos, élethű környezetleírásuk miatt ismerik. Részen sci-fi íróként is azonosítják, aki jóval a science fiction önálló műfajjá válása előtt írt ilyen témájú könyveket. Őt tartják a klasszikus tudományos-fantasztikus irodalom egyik megalapítójának, mely műfajban a jövőbe tekintés, például űrutazás, a társadalmi fejlődés a fő téma. Nevét Aldous Huxley-val, George Orwell-lel szokták a legjobb sci-fi motívumokat használó írók közé sorolni.

Josef és Karel Čapek

Magát a szót az író bátyja, a szintén író Josef Čapek javasolta öccsének. Kiindulási alapja a robota szó volt, mely robotot jelent, de a jobbágyok által végzett munka értelemben. Ez a szó egyébként a szláv nyelvekben munka jelentéssel

bír, és ez a magyar robot jobbágmunka szó alapja is.

Čapek darabját 1921-ben mutatták be, inentől számíthatjuk tehát a robot mint gép születését. Még abban az évben bekerült a magyar nyelvbe, mivel a darabot magyar fordításban Kassán is bemutatták.

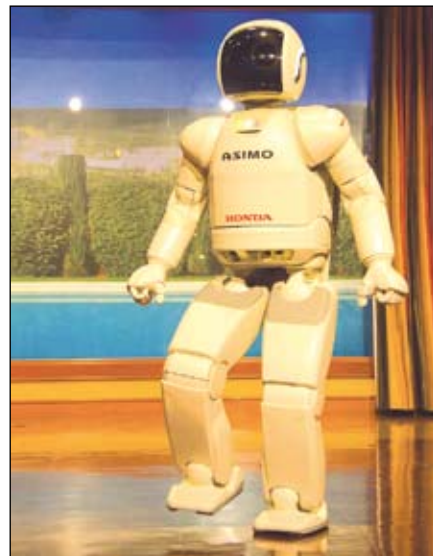
Mi a robotmunka?

Történelemórák során nyilván emlegettek a robotot, minthogy a robot a feudális földesúri jövedelmek és jobbágyi terhek egyik formája, egyszerűen szólva a jobbágy ingyenmunkája, amit a földesúrnak végzett. A robotot az egykori Magyarországon az 1848-as jobbágyfelszabadítási törvény szüntette meg.

A robot szóalakkal kapcsolatban meg kell említenünk a magyar málen(y)kij robot kifejezést, mely az orosz маленькая работа [málenkaja rabóta] kis munka kifejezésből ered, és a második világháborúban elhurcolt civilek által végzett kényszermunkát jelöli. (Ezeket az embereket „egy kis munká”-ra vitték el.) A szerkezet érdekessége, hogy nemcsak az orosz szóból maradt el a szóvégi a (feltehetően a már korábban létező robot szó hatására), hanem a jelző is az új alakhoz igazították, nőneműből hímneművé „átértékelve”.

A robotika három törvénye

1. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül túrnia, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.
2. A robot engedelmességet tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznek.
3. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első és a második törvény előírásaiba.

A japán Honda gyártotta robot, Asimo

A nyelvi kérdésektől eltekintve a gépi robot nagy léptekkel fejlődik. Az élet számos területén – különösen az iparban – rendkívül jó szolgálatot tesz. A tudósok arra törekszenek, hogy főleg olyan helyen alkalmazzák őket, ahol az emberre veszély leselkedik, vagy túl nehéz lenne számára, a robot viszont sértetlenül, következmények nélkül elvégzi. A házi robotok terjedésével egyre fontosabb lesz, hogy kialakuljon egy jellemző, egységes viselkedésminta, amely lehetővé teszi, hogy azok ne csak kedvetlen munkás gépek legyenek, hanem valóban javítsák az életminőségünket. A robotok két nagy csoportja az ipari és a háztartási, de vannak játékrobotok, hadiiparban alkalmazott robotok, úrkutatásban bevetett robotok stb.

A leghíresebb játékrobotokat bizonyára ismeritek, ezek: Aibo, a Sony robotkutyája, I-Cybie, a Silverlit robotja, ASIMO, a Honda emberszabású robotja. A filmekben is sok robot rendkívüli népszerűsége tett szert, gondoljunk csak a Csillagok háborújára: R2-D2, C3PO-ra, a 2001: Űrodüsszeia HAL-9000-jére, a Vasököl boxoló robotaira, a Gyilkos robotokra, a Robotzsarura, a Terminátor „hőseire”.

A The Robots világszerte ismert előadója a német Kraftwerk (magyarul: erőmű) zenekar, az elektronikus zene művelője

Robotok a gyártóiparban

Nem vagyok követér,

csak könnyen észre lehet venni :)

Fogyókúra

- Orvosi tanácsra fogyókúrát tartok – meséli a skót a barátjának.
- Későn ebédelek, és egyáltalán nem vacsorázom.
- És ezt mindig pontosan betartod?
- Szigorúan.
- Akkor ma este meghívlak vacsorázni.

Madarász

- Két vadász találkozik.
- Képzeld, vettem egy madarászó kutyát! – újságolja az egyik.
- És bevált?
- Hát, tudod, vagy nagyon átverték, vagy nem dobom elég magasra.

Adni vagy kapni?

- Gyerekek – kérdezi a tanító néni az iskolában –, ki tapasztalta már annak a közmondásnak az igazságát, hogy „jobb adni, mint kapni”?
- Petike jelentkezik.
- Én.
- És hol?
- Az ökölvívőedzésen.

Horgászok

- Egy horgász a halastóban fogott pontyok sokaságával dicsekszik társának. Az megkérdezi: – És szerinted mikor érdemes ott horgászni?
- Egy és kettő között.
- Miért pont akkor?
- Mert akkor megy a halór ebédelni.

Titokban tartja

- A rendőrök sétálnak a folyóparton. Egyikük megbotlik, és beleesik a vízbe.
- Segítség! Segítség! Nem tudok úszni – ordítja torka szakadtából.
- A másik rosszállóan csóválja a fejét.
- Én sem, de nem kürtölöm világá!)

Velencében

- Egy velencei gondolás ilyen szöveggel hirdette ajánlatát: „Meghitt, bensőséges, zenés holdfényparti Velence csatornáin! Legalább 80 személy részvétele esetén fele fuvardíj!”

Majd megoldja

- Doktor úr, ehetek disznótorost?
- Nem, mert az nagyon nehéz étel.
- Majd két kézzel eszem!

Uszoda

- Mérnök úr, egy kis baj van az uszodával!
- Talán nincs víz a medencében?
- Víz van benne.
- Talán nincs rendesen kicsempézve?
- De igen, uram.
- Akkor mi a baj?
- Lefolyó nincs!

Feledékeny férj

- Szomszéd úr! Megmondaná, miért volt maguknál tegnap az a nagy kiabálás?
- Egy levél miatt.
- Elfelejtette feladni?
- Nem, elfelejtettem megsemmisíteni!

Fehér vonal

- Középkorú házaspár első kerékpárújtára indul. Mellettük mindkét oldalon száguldoznak az autók. Végül a feleség megkérdezi: – Dénes, te biztos vagy abban, hogy ez a fehér vonal itt közepén a kerékpárút?

Ez már baj!

- Rémes a férjem – panaszkodik egy asszony.
- Valahányszor nyaralni akarok menni, tudod, mit mond?
- Nem.
- Pontosan ezt!

Lírai történet

- Fekszem hanyatt az ágyamban, és gyönyörködöm a csillagok fényeiben. És akkor arra gondolkodom: vajon hová az ördögbe tűnt a tető?

Terv

- Két csöves beszélget a parkban.
- Mondd, haver – kérdi az egyik a másikat – te mit tennél, ha nyernél tízmilliót?
- Először is minden padra csináltatnék párnát!

Okos béka

- Miből látni, hogy a békának sok esze van?
- Onnan, hogy amint esni kezd az eső, beugrik a vízbe, hogy meg ne ázzon.

Baleset

- A katonakórházban az egyik beteg megkérdezi a szobatársától: – Hát te hogy kerültél ide?
- Karamboloztam – nyögi a kérdezett.
- Talán túl gyorsan hajtottál?
- Dehogyan! Túl alacsonyan repültem.

Néhány ember olyan, mint egy régi TV.

Néha meg kell ütni, amíg újra képerlen lesz.

A főnököm azt mondta, hogy legyen szép a napod

Erre én HAZAMENTEM

Hűséges eb

- Két cowboy pókerezik. Az egyik már minden pénzét elveszítette.
- Tudod mit? – kérdi a másikat.
- Felteszem tétnek a kutyámat.
- Oké, gyönyörű állat. Hűséges legalább?
- Meghiszem azt! Már nyolcszor elkártyáztam, de még mindig visszajött!

Fasírt

- Vigye az ujját a fasírtomról! – ordít a vendég a pincérrel.
- Nem kell idegeskednie, nem lettem zsiros!

Sokáig tart

- Egy úr bemegy a fiatal vállalkozó irodájába.
- Kérem, megvárhatom a főnök urat? – kérdi a titkárnőt.
- Megvárhatja, de attól tartok, nagyon soká fog tartani.
- Miért, hová ment?
- Csődbe.

A csend csodája

- Két turista beszélget a kenyai dzsungelben.
- Én azért fi zettem be erre a szafarira, mert élvezni szeretném a természet csendjét és szépségét – mondja az egyik.
- Magamba akarom szívni a jó levegőt, a nyugalmat, távol akarok lenni a világ zajától.
- Egy cipőben járunk – bólogat a másik turista. – Az én kisfiam trombitálni tanul.

Bérelt hátas

- Mondja, mennyi egy hátszló óránkénti kölcsönzési díja? – kérdezi Kovács a lovasiskolában.
- Ezer dinár.
- És mikor jár le a kölcsönzési idő: amikor a ló visszatér, vagy amikor már én is odabicegek?

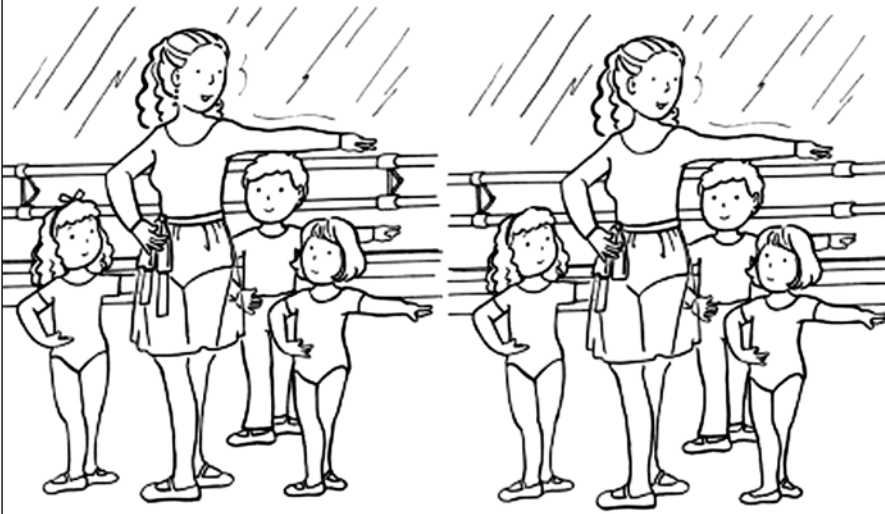
Csúcsforgalom

- Padlízán a hátsó ajtón száll fel a tömött buszra. Megállás nélkül tolakszik előre, és három megálló alatt az első ajtóhoz ér. Ekkor azonban szembetalálkozik az ellenőrrel, aki rögvést megállítja: – Kérem a jegyét!
- Milyen jegyet, kérem?! – háborodik fel Padlízán. – Hiszen egész úton gyalogoltam!

Kolbász

- A szegény csavargó nyer a lottón. Végre egyszer jól akar lakni, ezért bemegy a henteshez: – Kérek szépen egy méter kolbászt!
- De, kérem, a kolbászt kilóra mérik.
- Jó, akkor kérek egy kilométert!

Keresd meg az öt különbséget!

Játsszunk mást!

Az udvaromban van egy...

A játékosok egy padon ülnek, ők lesznek a gazdasszony jószágai (tyúk, kecske, csibe, malac).

Ha mindenkinek megvan a szerepe, jöhet a gazda. Jó hangosan megkérdezi a gazdasszonytól, hogy van-e, mondjuk, csibéje. Ha van, a gazdasszony igennel válaszol; ekkor a csibe feláll, és gyorsan körbefutva az udvart – a padot –, igyekszik visszaülni a helyére, mielőtt a gazda elkapná. Ha nem sikerül, ő lesz az új gazda.

Szótagdobáló

Valaki eldob egy labdát, miközben kimond egy szótagot. Annak, aki elkapja, gyorsan tovább kell dobnia, és a hallott szótagot értelmes szóvá kell kiegészítenie, ilyesformán: „sá...tor; ka...vics; ci...pő” és így tovább.

KVÍZ

Irodalmi tudod-e?

	Mi a János vitéz műfaja?	
elbeszélő költemény	mese	vers
	Ki NEM szerepel a János vitézben?	
törökbasza	halász	öregasszony
	Milyen a mű verselési formája?	
	ütemhangsúlyos	időmértékes
	Melyik helyszínt NEM említik a János vitézben?	
Oroszország	Lengyelország	Franciaország
	Melyik meseszám NEM szerepel a János vitézben?	
huszonegy	száz	tizenkettő
	Melyik a kakukktojás?	
boszorkány	törpe	kísértet
	Mikor adták ki a János vitézt?	
1844	1845	1846
	Hány zsvánnyal találkozik a 6. fejezetben Kukorica Jancsi?	
7	12	23

Miért...

...van az, hogy a tükör a jobbot a ballal megfordítja, de a fentet a lenttel nem?

Milyen...

...értelmes magyar szó kerülhet a pontok helyére, hogy az ekképp keletkező új szó is értelmes legyen?

IL...ZT

Földrajzi tudod-e?

Melyik ország fővárosa Vilnius?

Lettország Litvánia Finnország

Melyik ország fővárosa Taskent?

Üzbegisztán Kazahsztán Kurdisztán

Melyik ország fővárosa Bagdad?

Irán Jordánia Irak

Melyik ország fővárosa Bogotá?

Brazília Barbados Kolumbia

Melyik ország fővárosa Ammán?

Algéria Irán Jordánia

Melyik ország fővárosa Jakarta?

Malajzia Indonézia Fülöp-szigetek

Melyik ország fővárosa Montevideo?

Uruguay Brazília Argentína

Melyik ország fővárosa Reykjavík?

Finnország Svédország Izland

Melyik ország fővárosa Bukarest?

Bulgária Magyarország Románia

Melyik ország fővárosa Lisszabon?

Belgium Portugália Spanyolország

Blőd találós kérdések

Mivel játszik a kisindián a sínek között?

– Az életével.

Minek megy a vak az erdőbe?

– Fának.

Miért karikás az ördög szeme?

– Mert az ördög sohasem alszik.

Hogy állítja meg a nindzsa a teherautót?

– Rálép a fékre.

Mi lesz a kígyó és a kenguru keresztezéséből?

– Ugrókötel.

Hogy öltöznek az eszkimók?

– Nagyon gyorsan!

Mi az abszolút rossz kijelentés a Microsoftnál?

– Majd ha fagy!

(Megjéjtés:
Irodalmi tudod-e? – elbeszélő költemény, öregasszony, ütemhangsúlyos, Oroszország, huszonegy, törpe, 1845, 12, Irak
Földrajzi tudod-e? – Litvánia, Üzbegisztán, Kolumbia, Jordánia, Indonézia, Uruguay, Izland, Románia, Portugália
Mért? – A síktükör tulajdonképpen nem fordítja meg a jobbat a ballal, ahogy a fentet sem a lenttel. Csupán a mi látásunk és ismereteink értékelik így a tükör műveletét. A tükör csupán annyit tesz, hogy az előtt a hátullal felcseréli. Mivel a jobb kéz tükörképe hasonlít a bal kézhez, amely a test bal oldalán van, mi látunk úgy fogalmaznunk, hogy a tükör a jobb kézből balkezet csinál, azaz megfordítja a jobbat a ballal; holott ezek egyáltalán nem cserélnek helyet. Tehát nemcsak a fentet és a lentet, de a jobbat és a ballal sem történik meg a csere, csupán mi értékeljük így. Milyen... – LES)

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Idei 18. számunk nyereménykérdésére a válasz, mint azt sokan megfejtették, nem más, mint a DreamWorks SKG stúdió logója. Két társával a neves rendező, Steven Spielberg alapította 1994-ben, az SKG rövidítés hármuk nevéből ered. Első filmjük a Peacemaker volt, majd ezt követte Spielberg történelmi filmje az Amistad. A Dreamworkshöz kötődik a Gladiátor, A kör, a Shrek, az Amerikai szépség, az Apádra ütök és sok más film. A megfejtők közül a szerencse ezúttal a **kishegyesi Kanyó Natáliára, az Ady Endre iskola nyolcadikosára** mosolygott, nyereménykönyvét a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk is filmhez kötődik. Jól nézd meg a mellékelt felvételt, rájössz-e, ki bújt a jellegzetes jelmezbe, és melyik filmet idézi fel ezzel a jelmezzel. Ha tudod a választ, ne sokat tétovázz, küldd el mielőbb címünkre, és ajándék-könyvet nyerhetsz!

Megfejtéseket legkésőbb **június 3-ig** várjuk. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevek mellett tüntessék fel iskoláto-
tok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Ezzel befejeződött nyereményjátékunk erre a tanévre. Bízunk benne, hogy ősze folytatjuk a játékokat.

Közös iskolai torna a szülőkkel

Iskolánk tornatanára, **Kiss Klára** nagyon érdekes gyakorlatokkal lepte meg az 1. c osztály diákjait és szüleit. Nagyon jó volt az óra a hangulat, sokat nevtünk, mert együtt tornáztok gyerek és szülő – jelentik a szabadkai J. J. Zmaj iskola 1. c osztályának tanulói.

Néhány vélemény is elhangzott:

Nagy Kanász Kata: Nagyon vicces volt, amikor apukám zsákban ugrált, mert neki csak a térdéig ért a zsák.

Mačković Tatjana: Volt egy olyan játék, amikor a szülők húzták a gyerekeket a szőnyegen. Nagyon jó volt!

Kálló Dániel: Jó volt, amikor a fátóást vittük a tányéron, meg amikor a szülőket húztuk a szőnyegen. S vicces volt, ahogyan Hana anyukája nevetett.

Perlaki Noel: Örültem annak, amikor egy méterről bedobtam a labdát a kosba. Meg az tetszett, amikor a szülők húztak bennünket a szőnyegen.

Újabb díjak újabb kezekbe

A Szombathelyi Erdészeti Zrt. által meghirdetett Mit láttam az erdőben? című rajzpályázaton az 1–2. osztályosok korcsoportjában **Babcsányi Léna**, a szabadkai J. J. Zmaj iskola 1. c osztályának tanulója nagy sikert ért el, megszerezte az I. helyezést.

Nagy volt az öröme a szabadkai EmArt Műhely egyik legfiatalabb növendékének, **Pap Natáliának** is, aki különdíjat érdemelt ki a budapesti FSZEK Deák Ferenc Könyvtára által kiírt Mesebeli kincskeresés című rajzpályázaton. Natália még csak óvodás, de tehetségére több helyen felfigyeltek.

Léna és Natália a megszerzett oklevéllel és jutalommal

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■
- Dinárfolyósámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs